

జనరాజకీయం కోసం ...

₹ 10/-

లోక్ సత్తా టైమ్స్

సంపుటి - 2 సంచిక - 23

పక్షపత్రిక

డిసెంబరు 1-15, 2011

దాదదూ... దాదదే...

మూటకు మూట



లోక్సత్తా పార్టీ నూతన కార్యాలయం ప్రారంభోత్సవ దృశ్యాలు



జన రాజకీయం కోసం...

లోక్ సత్తా టైమ్స్

పక్షపత్రిక డిసెంబరు 1-15, 2011
సంపుటి - 2 సంచిక - 23

లోపలి పేజీల్లో...

ప్రహసనంగా మాలిన అవిశ్వాసం..... 5

పాలన మెరుగుపడాలంటే..... 8

జనం చేతుల్లో అధికారం పెట్టండి..... 10

ప్రపంచ బ్యాంకు అప్పు..... 14

చిరిగిన చేనేత బ్రతుకులు..... 15

నా ఓటు కాంగ్రెస్ కు, తెలుగుదేశానికి
వ్యతిరేకం : జేపీ 19

సమాజంలో రాజకీయాల్లో క్షీణిస్తున్న విలువలు. 21

యువసత్తా కార్యక్రమాలు..... 27

జిల్లా వార్తలు 28

సంపాదకవర్గం

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

ప్రధాన సంపాదకులు

డి.వి.వి.యస్. వర్మ

సంపాదకులు

సంపాదక వర్గం

జి. రాజారెడ్డి

బండారు రామ్మోహన్ రావు

కొంగర గంగాధరరావు

కె.వి. కుటుంబరావు

సి.హెచ్.ఎస్. మాధవరావు

ఐక్ & కవర్ డిజైన్ : సునీత అరిమిల్లి

డి.టి.పి : జ్యోతి తాటి

ఫోలోలు : ఎన్. సంజీవ్ కుమార్

సంకుచిత రాజకీయంలో ఎఫ్.డి.ఐ. వివాదం

లిబ్రల్ వ్యాపారంలో విదేశీ ప్రత్యక్ష

పెట్టుబడులకు అనుమతించిన వ్యాపార కేంద్ర ప్రభుత్వం

సంకల్పించింది. దీనివల్ల మల్టీబ్రాండ్ల లిబ్రల్

వ్యాపారంలో 51 శాతానికి, సింగిల్ బ్రాండ్ లిబ్రల్ వ్యాపారంలో 100 శాతం ఎఫ్.డి.ఐ.కి ద్వారాలు తెరుచుకుంటాయి.

ఇప్పటికే వాల్ మార్ట్, కేర్ ఫర్, మెట్రో వంటి సంస్థలు మనదేశంలో హోల్ సేల్ వ్యాపారంలో వున్నాయి. వాటికి లిబ్రల్ వ్యాపారంలో అవకాశం లభిస్తుంది.

ఈ విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల అనుమతులపై ప్రభుత్వం అనేక ఆంక్షలను కూడా విధించింది.

ఒకటి : లిబ్రల్ షాపులు తెరవడానికి ఆయా రాష్ట్రాలు అనుమతించాలి. రెండు : 10 లక్షల జనాభా మించి వున్న పట్టణాలకీ ఈ లిబ్రల్ షాపులు పరిమితం కావాలి. మూడు : వీరు సేకరించి అమ్మే వస్తువులలో కనీసం 30 శాతం చిన్న, మధ్యతరగతి ఉత్పత్తిదారుల నుండి వుండాలి. నాలుగు : మల్టీబ్రాండ్ ప్రాజెక్టులో కనీసం 500 కోట్ల పెట్టుబడులు వుండాలి. అందులో 50 శాతం గోడవుల్లకీ, కోల్డ్ స్టోరేజి, రవాణా సదుపాయాల మీద ఖర్చు చెయ్యాలి.

మనదేశంలో లిబ్రల్ రంగం చాలా అస్తవ్యస్తంగా వుంది. ఒక వస్తువు ఉత్పత్తిదారుని నుండి వినియోగదారునికి చేరడానికి 5, 6 చేతులు మారుతున్నాయి. ఇదంతా ఉపాధిగా భ్రమించకూడదు. ఇది అటు ఉత్పత్తిదారుణ్ణి ఇటు వినియోగదారుణ్ణి దోచుకునే దళాలీ వ్యవస్థ కృత్రిమంగా ధరలు పెరిగే వ్యవస్థ అటు ఉత్పత్తిదారుణ్ణి ఇటు వినియోగదారుణ్ణి కేవలం ఒకే ఒక లింకు ద్వారా అనుసంధానం చెయ్యడమే ఆధునిక లిబ్రల్ మార్కెట్ తెస్తున్న పనుమార్పు.

ప్రస్తుత లిబ్రల్ చైనీ మధ్యవర్తులు, దళారులతో నిండి ప్రధానంగా రైతులు వ్యవసాయరంగం తీవ్రంగా నష్టపోతున్నది. వినియోగదారుడు చెల్లిస్తున్న దానిలో 30, 40 శాతం కూడా రైతుకు దక్కడం లేదు. అలాగే పండ్లు, కూరగాయలు నిల్వ చేసుకునే వీలు లేక 30, 40 శాతం కుళ్లిపోతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో లిబ్రల్ చైన్లు రావడం వ్యవసాయానికి రైతులకు, వినియోగదారులకు ప్రయోజనకారి అవుతుంది.

మనదేశంలో రాజకీయ పార్టీలు ఈ సమస్యపై తమ సంకుచిత రాజకీయ ప్రయోజనాల పరిధిలోనే స్పందిస్తున్నాయి. కంప్యూటర్లు ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, సరళీకర విధానాలు ప్రకటించినప్పుడు అంతా నిరుద్యోగమయం అవుతుందని ప్రజల్ని భయభ్రాంతుల్ని చేసిన పార్టీలే ఇప్పుడు అదే తరహా ఎదురుదాడికి పూనుకున్నాయి. వామపక్షాలు తమ పిడివాద సిద్ధాంతాలతో గతకాలపు పార్టీలుగా మిగిలిపోతే, మమతాబెనర్జీ వాటితో వాగాడంబర పోటీకోసం దిగుతున్నారు. మరొకవక్క బి.జె.పి. అధికారంలో వున్నప్పుడు 2004లోనే ఎఫ్.డి.ఐ.ని సమర్థించింది. ఇప్పుడు వ్యతిరేకించడం దాని అవకాశవాదానికి చిహ్నం తప్ప వేరు కాదు. ఎఫ్.డి.ఐ.లో కష్టసుఖాలను చర్చించడం వేరు. దానిని సంకుచిత రాజకీయానికి వాడుకోవడం వేరు. అలాంటి తగని పనిలో ప్రతిపక్షాలుండడం విచారకరం. ■



Indian Ink సౌజన్యంతో...

కార్మికుల కార్మికులు

రచనలు పంపండి

'లోక్ సత్తా టైమ్స్' పత్రికలో ప్రచురణ కోసం వ్యాసాలు, గేయాలు, కార్టూన్లు, ఉత్తరాలు ఈ కింది చిరునామాకు పంపండి.

ఎడిటర్, లోక్ సత్తా టైమ్స్,

8-2-674బి/2/9, ఫ్లాట్ నం : 93
హ్యూపీ వ్యాళి, రోడ్ నం. 13ఎ,
బంజారాహిల్స్, హైదరాబాద్ - 500 034

ఫోన్ నంబర్లు :

23311819, 23311817

23311820, 23312829

ఫ్యాక్స్ : 23310612

accountsdept@loksatta.org

loksattatimeslsp@gmail.com

చందా వివరాలు

జన రాజకీయ వాణి 'లోక్ సత్తా టైమ్స్' పత్రిక చందాదారులుగా చేరండి... చేర్చించండి. సంప్రదించవలసిన ఫోన్ నం: 040-2323 1818.

సెల్ : 80085 07934

విడి ప్రతి : రు. 10 ,

ఏడాది చందా : రు. 200

మూడేళ్ళ చందా : రు. 500

చందా రుసుమును "లోక్ సత్తా టైమ్స్" ఎకౌంట్ నం: 62007167836 ఎస్.బి.హెచ్., పంజాగుట్ట బ్రాంచ్, హైదరాబాద్ పేరిట ఆన్ లైన్ క్రెడిట్ చేసి వివరాలను ఇ-మెయిల్ చెయ్యవచ్చు.

లోక్ సత్తా ప్రకటన రేట్లు

	బ్లాక్ & వైట్, మల్టీకలర్	
సగం పేజీ	₹ 2,500	
పూర్తి పేజీ	₹ 5,000	₹ 10,000
సెంటర్ స్ప్రెడ్	₹ 10,000	₹ 20,000
బ్యూకోపేజీ	-	₹ 20,000
ఫ్రంట్ ఇన్ సైడ్	-	₹ 15,000
బ్యాక్ ఇన్ సైడ్	-	₹ 15,000

- ప్రకటన రుసుము Loksatta Times పేరిట హైదరాబాద్ లో చెల్లుబాటు అయ్యే విధంగా చెక్/డిడి రూపంలో పంపగలరు.

ప్రహసనంగా మారిన అవిశ్వాసం

డిసెంబర్ 5, 2011న ఆంధ్రప్రదేశ్ అసెంబ్లీలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై ప్రవేశపెట్టిన అవిశ్వాస తీర్మానంపై జరిగిన చర్చ అక్షరాలా ఓ ప్రహసనంలా, అధికార కాంగ్రెస్, ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం దొందూ దొందే అనే రీతిలో సాగింది. రైతుల సంక్షోభం, స్థానిక ప్రభుత్వాలకు నిధులు, విధులు కొరవడటం, మద్యం విశ్వంఖలత, శాంతిభద్రతల వైఫల్యం, అవినీతి, విద్య, వైద్యరంగాలలో దిగజారిపోవటం ... ఇలా రాష్ట్రం ఈవేళ ఎదుర్కొంటున్న తీవ్ర మౌలికసమస్యలపై ఎక్కడా విధానపరమైన చర్చ జరగలేదు. ఆయా సమస్యలపై మాటలతో హెరెత్తించేందుకు, మీడియా ద్వారా ప్రజలను ఆకట్టుకునేందుకు మాత్రమే కాంగ్రెస్, టీడీపీ నేతలు యధాశక్తి ప్రయత్నించారు. తప్పు మీదంటే మీదని, నువ్వు దొంగ అంటే నువ్వు గజదొంగ అనే రీతిలోనే చర్చ సాగింది. ఈ దివాళాకోరు రాజకీయంలో గుడ్డిలో మెల్ల మేమే అని చాటుకోవటానికి కాంగ్రెస్, టీడీపీ నిస్పృగ్గా పోటీపడ్డాయి. గంటల తరబడి సాగిన చర్చలో వారే మాట్లాడారో ఎవరికీ అర్థం కాలేదు. సొరం లేకుండా గమ్మత్తయిన సువాసనలు వెదజల్లుతూండే 'కుళ్లిన పండు'లా ఇన్నాళ్లూ ప్రజలను మత్తెక్కిస్తూ వస్తున్న ఆ సాంప్రదాయ పార్టీల డొల్లతనం అవిశ్వాసంపై చర్చలో మీడియా సాక్షిగా బయటపడింది. అసెంబ్లీలో ప్రధాన పార్టీల తీరును చూశాక... రాజకీయాన్ని ప్రక్షాళన చేసి మార్చుకోవటం మినహా వేరే మార్గం లేదని తేలిపోయింది.

నేను కన్నెర్ర చేస్తే ప్రభుత్వం పడిపోతుంది, దమ్ముంటే అవిశ్వాసం పెట్టు, మా దగ్గర తగిన సంఖ్యలేదుగానీ లేకుంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై అవిశ్వాసం ఎప్పుడో పెట్టేవాళ్లం వంటి డైలాగులు గత కొన్ని నెలలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలను హోరెత్తిస్తున్నాయి. ఎట్టకేలకు ఆ ఘడియ వచ్చింది. కత్తి, డాలు ఇచ్చి వీరగంధం దిద్ది నెట్టటంతో ఇక తప్పదన్నట్టు తెలుగుదేశం అధ్యక్షుడు చంద్రబాబు నాయుడు అవిశ్వాస తీర్మానానికి సంసిద్ధత ప్రకటించి యుద్ధరంగంలోకి ప్రవేశించారు. కాంగ్రెస్ వ్యతిరేక బ్రాండ్ ఇమేజ్ను కాపాడుకోవటం తోపాటు తన మీద, తన కుటుంబ సభ్యుల అక్రమాస్తుల ఆరోపణల మీద సీబీఐ విచారణ కూడా ప్రారంభంకావటంతో అవిశ్వాస యుద్ధాన్ని చేయకతప్పని పరిస్థితి చంద్రబాబుకు ఏర్పడింది. సాంప్రదాయ రాజకీయ పార్టీల దివాళాకోరుతనం వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్లో నెలకొన్న సంక్షోభం నవంబర్, 2011లో ఓ ఉత్కంఠభరిత నాటకంగా మొదలై చివరికి డిసెంబర్

మొదటివారం లో ఓ జుగుప్స కలిగించే భ్రష్టరాజకీయాన్ని కళ్లకు కట్టింది. మంతనాలు, బుజ్జగింపులు, ప్రలోభాలు ఇలా పార్టీల రాజకీయ వికృత క్రీడ ప్రజలకు దిగ్భ్రమ కలిగించింది.

రాష్ట్రంలో రైతుల, కౌలుదారుల తీవ్రసంక్షోభం, తెలంగాణ అంశం, మద్యం విస్తరణ, అవినీతి, మంత్రివర్గంలో సమిష్టితత్వం



లేకపోవటం, పాలనా యంత్రాంగం పక్షవాతం వచ్చినట్లు తయారవటం, విద్య, వైద్యరంగాలలో తిరోగమనం, నిరుద్యోగంతో రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం మారటానికి కావలసిన అన్ని సమస్యలూ ఈవేళ నెలకొన్నాయి. అందుకే అవిశ్వాస తీర్మానం పెడుతున్నారంటే సామాన్య ప్రజలలో కూడా ఉత్సుకత కనిపించింది. అయితే వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ పెట్టి తండ్రి జనాకర్షణశక్తికి ధనప్రభావాన్ని జోడించి చెలరేగి పోతున్న వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిని, ప్రత్యేక తెలంగాణ సమస్యను ఎదుర్కొనే శక్తిలేక కాంగ్రెస్ తో కుమ్మక్కయి ఎన్నికలలో ఆ పార్టీకి ఓట్లు సైతం వేయస్తున్నారన్న అపవాదును ఎదుర్కొంటున్న తెలుగుదేశం ఆ ఆరోపణల నుంచి బయట పడటానికి, అలాగే తనపై సీబీఐ విచారణను తప్పించు కోవటానికి కాంగ్రెస్ అధిష్టానం ముందు ఢిల్లీ వెళ్లి సాష్టాంగ వడ్డారన్న అపవాదును తప్పించు కోవటానికి వైఎస్ జగన్ ఇద్దరూ ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టటానికి మీడియా ముందు అత్యుత్సాహాన్ని చూపించారు. అవిశ్వాసం పెట్టాల్సింది నువ్వంటే నువ్వు అని ఒకరినొకరు ముందుకు నెట్టుకున్నారు. కన్నెర్ర చేస్తే ప్రభుత్వం పడిపోతుందని ప్రజల్ని కొంతకాలం నమ్మించి, ఎమ్మెల్యేలను జడిపించిన జగన్ అలాంటి పరిస్థితి లేకపోవటంతో నాలిక్కరుచుకుని తన భారాన్ని తెలుగుదేశం మీదకు నెట్టారు. ఈలోగా సీబీఐ విచారణను కూడా ఎదుర్కోవలసి రావటంతో టీడీపీ

నారాయణ్ కూడా రైతు సమస్యలపై అవిశ్వాసం పెడితే టీడీపీకి మద్దతు నిస్తానని ప్రకటించారు. ప్రజలు కూడా వాతావరణం వేడెక్కి అవిశ్వాసం నిజంగా వాడివేడిగా ఉంటుందేమోనని ఆశపడ్డారు. చివరకు డిసెంబర్ 3న అవిశ్వాస తీర్మానానికి నోటీసు ఇచ్చాక 5వ తేదీన అవిశ్వాసంపై చర్చకు స్పీకర్ అనుమతించటంతో ఉత్సాహ మొదలైంది. మీడియా ప్రచారంతో వందే అవిశ్వాసపరీక్షపై వందే క్రికెట్ మ్యాచ్ ను మించిన ఉత్సాహ ప్రజలలో నెలకొంది. టీడీపీ అధ్యక్షుడు చంద్రబాబు డిసెంబర్ 4న సభకు కూడా రాకుండా, కరవుపై చర్చలో పాల్గొనకుండా కూడా అవిశ్వాసంపై ప్రసంగానికి ప్రిపేరయ్యారు. చర్చ

నిర్మాణాత్మకంగా సాగుతుందని అందరూ భావించారు. కానీ సుమారు నాలుగు గంటల పాటు మాట్లాడిన చంద్రబాబు ప్రసంగం అసలు విషయాన్ని వదిలి వదేవదే వక్కదోవ పట్టింది. రైతుసమస్యలు పేరుకు మాత్రమే ప్రస్తావించారుతప్ప మిగిలిన దాడంతా రాజకీయంగానే సాగింది. పరస్పర వ్యక్తిగత ఆరోపణలతో ప్రతిపక్షనేత చంద్రబాబు, ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి దుమ్మెత్తిపోసుకున్న తీరు టీవీలలో చూస్తున్న ప్రజలకే కాకుండా యువ ఎమ్మెల్యేలకు కూడా దిగ్భ్రమ కలిగించింది. చంద్రబాబు ఆవేశంతో వ్యవహరించిన తీరు ఆయన

16 గంటల సుదీర్ఘ చర్చ తర్వాత

డిసెంబర్ 5 అర్ధరాత్రి దాటాక రాష్ట్ర శాసనసభలో అవిశ్వాస తీర్మానంపై ఓటింగ్ సరళి:
విశ్వాసం: 160
 కాంగ్రెస్-136, పీఆర్పీ-17, మజ్లిస్-6 స్వతంత్ర-1
అవిశ్వాసం: 122
 టీడీపీ-85, టీఆర్ఎస్-11, సీపీఐ-4, సీపీఎం-1, బీజేపీ-2, స్వతంత్ర-1, జగన్ వర్గం ఎమ్మెల్యేలు-18
తటస్థం: లోక్ సత్తా
గైర్ వాజురు: 3- పి.రవి (జగన్ వర్గం), చెన్నమనేని రమేష్ (టీఆర్ఎస్), ముంతాజ్ అహ్మద్ ఖాన్ (మజ్లిస్)
 (హారీశ్వరరెడ్డి, వేణుగోపాలాచారి, బాలనాగిరెడ్డి టీడీపీ ఖాతాలోనే ఓటు వేశారు. బాలనాగిరెడ్డిని సాంకేతికంగా టీడీపీ ఎమ్మెల్యేల సంఖ్యలో చూపినా, ఆయన జగన్ వర్గం తరుపునే ఓటు వేశారు)

అధినేత చంద్రబాబు పరిస్థితి అడకత్తెరలో పోకచెక్కలా తయారైంది. జగన్ తోడు టీఆర్ఎస్ కూడా చంద్రబాబు మీద ఒత్తిడి పెంచటంతో చివరకు చంద్రబాబు విధిలేక అవిశ్వాసాన్ని తెరమీదకు తెచ్చారు.

అయితే లోక్ సత్తా సహా ప్రతిపక్షాలన్నీ కూడా ప్రభుత్వాన్ని ఎండగట్టేందుకు ఇదో మంచి అవకాశంగా భావించాయి. అందుకే లోక్ సత్తా అధ్యక్షుడు, కూకట్ పల్లి ఎమ్మెల్యే జయప్రకాష్

పార్టీవారికే మింగుడు పడలేదు. జలయజ్ఞంపై, రైతు సమస్యలపై, రచ్చబండపై చేసిన విమర్శలలో మాటల గారడీయే తప్ప విధానపరమైన పరిష్కారాలను చెప్పలేదు. సబ్సిడీలు, ఉచితాలు అంటూ జనాకర్షణకు ప్రయత్నించారుగానీ హేతుబద్ధ ప్రాజెక్టులు, స్థానిక ప్రభుత్వాలకు అధికారాలు వంటి మౌలిక పరిష్కారాల ఊసే లేదు. సోనియాగాంధీ కాళ్లు పట్టుకుని సీఎం పదవిని తెచ్చుకున్నావని కిరణ్ కుమార్ ను చంద్రబాబు విమర్శిస్తే, నువ్వు

సొంతమామ ఎన్టీఆర్ ను వెన్నుపోటు పొడిచి అధికారంలోకి వచ్చావని సీఎం ఎదురు దాడి చేశారు. ఇది మరింత దిగజారి సభ అట్టుడుకింది.

ఇక కాంగ్రెస్ వైపు నుంచి అదే తీరుగా దాడి మొదలైంది. కాంగ్రెస్ లో అవినీతిలేదు, వారసత్వ రాజకీయాలేవు అనే రీతిలో గురివింద గింజల్లా కాంగ్రెస్ నేతలు మాట్లాడారు. సాంప్రదాయ రాజకీయంలో చంద్రబాబుకంటే తామే వెరుగుని సోదాహరణంగా చెప్పుకొచ్చారు. ఇక టీఆర్ఎస్ సింగిల్ పాయింట్ ఫార్ములాకు పరిమితమై పోవటమేకాకుండా తమ పార్టీ రాజకీయాల కోణంలోనే మాట్లాడింది. వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ ది రాజకీయ కోణమే. పదేపదే చెబుతుంటే పంది కాస్తా నందిగా మారిపోతుందనే భ్రమను సృష్టించే ప్రయత్నం ఆ పార్టీ చేయాలని ప్రయత్నించింది. నైతికతకు తామే అర్థమన్నట్టు, చచ్చినట్టు ప్రజలు నమ్మి తీరాలన్నట్టు వారి మాటలు సాగాయి. ఇక మిగిలిన ప్రతిపక్షాలు వచ్చిన అవకాశాన్ని సాధ్యమైనంత నద్దినయోగం చేసుకుని పాలకపక్షం వైఫల్యాల్ని ఎండగట్టేందుకు ప్రయత్నించాయి. ఈ రాజకీయ క్రీడలో లోక్ సత్తా తిరిగి తన చారిత్రక పాత్రను పోషించింది.

వ్యవసాయరంగంలో, అవినీతి నిర్మూలనలో, మద్యనియంత్రణలో, మంత్రివర్గ సమిష్టిబాధ్యత నిర్వహణలో, రాజీవ్ యువకిరణాలలో అక్రమాలను ఎండగట్టారు. సంక్షోభాన్ని అవకాశంగా మలచుకోవటంలో నాయకులు ఎలా విఫలమవుతున్నారో లోక్ సత్తా ఎమ్మెల్యే జేపీ సవివరంగా పేర్కొన్నారు. రాష్ట్రంలో మానవాభివృద్ధికి కీలకమైన విద్య, వైద్యరంగాలలో రాష్ట్రం ఎంత దిగజారిపోయిందీ గణాంక సహితంగా వివరించారు. అక్షరజ్ఞానంలోనే కాకుండా నాణ్యమైన విద్యలో మనం ఎంత వేగంగా దిగజారిపోతున్నామో అసర్ నివేదికను ఉటంకిస్తూ పేర్కొన్నారు. సభ్యులలో ఎవరైనా ఆరోగ్యం బాగాలేకపోతే ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు వెళ్తారా అని సవాలు చేశారు. పెద్దఎత్తున అవినీతికి పాల్పడి సంపాదించిన డబ్బుతో ఓట్ల కొనుగోలు, పేదరికాన్ని శాశ్వతంగా పెంచిపోషిస్తున్న విధానాల తీరును జేపీ ఎండగట్టారు. మద్యం ద్వారా ఆదాయాన్ని రూ. 20,000 కోట్ల మేర పెంచుకుంటున్న తీరును, అధికారాన్ని కేంద్రీకరించి స్థానిక ప్రభుత్వాలకు నిధులు, విధులు లేకుండా, ఎన్నికలు

కూడా జరపకుండా చేస్తున్న తీరును తీవ్రంగా నిరసించారు. సీబీఐ జోక్యం చేసుకుంటే తప్ప అవినీతిపై విచారణలు జరగవా? ఎంతమంది అవినీతి అధికారులపై చర్యలు తీసుకున్నారు? అని సర్కారును నిలదీశారు. ఓ కుట్ర పన్నినట్టు వ్యవసాయాన్ని నాశనం చేస్తూ, రైతులకు ఆదాయం ఇవ్వని విధానాలను అనుసరిస్తున్నారన్నారు. రైతుకు-వినియోగదారునికి మేలుచేసే రిటైల్ రంగంలోకి పెట్టుబడులను రాజకీయాల కోసం అడ్డుకుంటున్నారని ధ్వజమెత్తారు. అవినీతిపరులకు కనీసం 15 ఏళ్ల జైలుశిక్ష, అస్తుల జప్తు చేయాలన్నారు. ఏసీబీకి స్వయంప్రతిపత్తి కల్పించాలన్నారు. ఇలా అవసరమైనవి తప్ప అసెంబ్లీలో అన్నీ చర్చిస్తున్నామన్నారు.

“ప్రజలు కోరుకున్నది ఇవ్వటం అవసరమే. కానీ ప్రజలకు అవసరమైనది ఇవ్వటం, ఆ దిశగా ప్రజలను ప్రేరేపించటం అసలైన నాయకుడి కర్తవ్యం. అందుకు ఇప్పుడు మేలుకోకపోతే, ముఖ్యంగా యువత గురించి పట్టించుకోకపోతే భవిష్యత్తులో భారీ మూల్యం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.” అని జేపీ దార్శనిక హెచ్చరిక చేశారు.

ఇక అవిశ్వాసంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పడిపోతుందా లేదా అనే అంశానికి చాలా ప్రాధాన్యత ఉందని తాను నమ్మానని, అవిశ్వాసంపై చర్చకు ముందురోజైన డిసెంబర్ 4వ తేదీన తాను చాలా ఆందోళన చెందానని, కానీ సభలోకి వచ్చాక ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలు, వ్యక్తిగత దూషణలు చూశాక తన అభిప్రాయం మారిందని జేపీ తెలిపారు. లోక్ సత్తా ఒక ఓటు వల్ల ప్రభుత్వం పడిపోవటమో, నిలబడటమో జరగదని స్పష్టంగా కనిపిస్తోందని, మరోపక్క అటు పాలకపక్షం, ఇటు ప్రధాన ప్రతిపక్షం అర్థసత్యాలనే చెబుతున్నాయని, ఇలాంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం, పార్టీలకన్నా రాజకీయాలను గెలిపించటమే ప్రధాన ధ్యేయంగా లోక్ సత్తా తటస్థవైఖరిని తీసుకుంటున్నట్టు ప్రకటించారు. ఆటనియమాలను కాకుండా ఆటను మార్చాలన్నారు. అవిశ్వాసంపై నోటీసును స్పీకర్ అనుమతించాక జరిగిన పరిణామాలు, సభలో చర్చ జరిగిన తీరు లోక్ సత్తా వైఖరిని ప్రభావితం చేశాయి. భ్రష్టరాజకీయాన్ని ఎండగట్టి రాజకీయాల్ని ప్రక్షాళన చేసుకోవాల్సిన, మేలు మార్పు తీసుకురావాల్సిన అవసరాన్ని సూచిస్తూ ఓ సంకేతంగా లోక్ సత్తా అసెంబ్లీలో తటస్థవైఖరిని తీసుకుంది. ప్రజలలో ఆలోచన పెంచే దిశగా జనరాజకీయ పార్టీ మాత్రమే తీసుకోగలిగే నిర్ణయమిది. ■

పాలన మెరుగు పడాలంటే మంచి రాజకీయం వుండాలి

- సంజయ్ బారు

ముంబయికి చెందిన ప్రముఖ జర్నలిస్టు కుమార్ కేటర్ చెప్పినట్లుగా అన్నాహజారే తన దీక్షకు సరైన సమయాన్ని ఎంచుకున్నారు. ఈ ఉద్యమం టెలివిజన్ ఆధారితంగా భారతీయ మధ్యతరగతిని సమీకరించడానికి ఉద్దేశించబడింది. ఇలాంటి దానికి ప్రపంచక్రికెట్ కీ ఇండియాన్ ప్రీమియర్ లీగ్ పోటీలకి మధ్యవున్న విరామకాలం కంటే మంచి సమయం మరొకటి వుండదు. అన్నాహజారే నిరాహార దీక్షలో వున్నప్పుడు కూడా ఆయన మద్దతుదారులు భోజన విరామసమయంలో జంతర్ మంతర్ కు వచ్చి వెళ్ళేవారు. ఇక అన్ని పట్టణాలలోనూ రాత్రి టి.వి ముందు జరిగే భోజన సమయంలో ప్రత్యక్ష ప్రసారాలను చూసేవారు.

అన్నా హజారే సందేశం, దానికి తగ్గ టెలివిజన్ మాధ్యమంతో ఈ ఉద్యమం అందరినీ ఆకట్టుకుంది. అవినీతికి వ్యతిరేకంగా నిజాయితీగా సాగిస్తున్న ఉద్యమం పట్ల అన్ని రకాల రాజకీయ వర్గాలు వ్యవహరించిన తీరుపై పెల్లుబికిన ప్రజల ఆగ్రహాన్ని అన్నా ప్రోది చేయగలిగారు. అన్నాకి మాత్రం ఇది తొలి నిరాహార దీక్షకాదు. 2007లో ఆయన ఇలాంటి దీక్ష చేశారు. రైతుల ఆత్మహత్యల నేపథ్యంలో ఆయన ఆవేదనతో నిరాహారదీక్ష చేపట్టారు. ఇది మహారాష్ట్రలో చేశారు. జాతీయ టెలివిజన్ ఛానెళ్లు ఈ దీక్షను పట్టించుకోలేదు. ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ తన ఆఫీసులో స్టేట్ మినిష్టర్ గా వున్న పుద్గిరాజ్ చౌహాన్ ను ఈ దీక్ష విరమణ చేయించమని ఒక గ్లాసు నిమ్మరసం, కొన్ని హామీలు ఇచ్చి పంపించారు. ఒక వేళ దీక్ష విరమణకు కూడా పరిస్థితి అదుపుతప్పితే ఏం చెయ్యాలో ముందుగానే ఒక మీడియా వ్యూహాన్ని కూడా రూపొందించుకున్నారు. మీడియా ఈ దీక్షను పట్టించుకోలేదు. హజారే నిమ్మరసం తాగి దీక్ష విరమించారు.

అయితే జంతర్ మంతర్ దగ్గర పరిస్థితి వేరు. హజారే ఆయన వ్యూహకర్తల బృందం మంచి కథన రచన చేశారు. వారు ఎంచుకున్న సమయం ప్రదేశం కలిసిరావడమే కాదు వారికి ఒక మంచి సందేశము, మంచి ప్రసార మాధ్యమము దొరికింది. ఇది కేవలం విదర్భ ప్రాంతానికి చెందిన రైతుల సమస్య మాత్రమే కాదు ఈ సమస్య రోజువారీ లంచాలు

ఇస్తూ ఆగ్రహంతో వున్న మనలాంటి వారి సమస్య. ఈ లంచాలతో పెరిగి మన కళ్లముందే షోకైన జీవితాన్ని వెళ్ళబుచ్చుతున్న వారిని గురించిన సమస్య. అంతకు మించి హజారే బృందం అవినీతి మహమ్మారి అంతానికి భారతీయ మధ్యతరగతికి నచ్చబాటైన పరిష్కారాన్ని చూపించింది. రజనీకాంత్ లాంటి ఒక సర్వశక్తి సమస్యలకుడైన సూపర్ మాన్ లాంటి లోక్ పాల్ ను ఒక మిష్టర్ ఇండియాని ఈ బృందం ముందుకు తెచ్చింది.

దీనిపై కొందరు మీడియాలో కొన్ని ప్రశ్నలు లేవనెత్తారు. లోక్ పాల్ కు ఎంత సాధికారతను కల్పించినా అదొక్కటే సరిపోదనే వాదనను లేవనెత్తారు ఇప్పటికే ఇలాంటి తరహా సంస్థలున్నప్పటికీ అవి సాధిస్తున్నది పరిమితంగానే వుండడాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నారు. కొద్దిమంది ప్రముఖులు ఈ అంశంపై తమ గళం కూడా విప్పారు.

కాని చాలామంది అర్థం చేసుకుంది మాత్రం ఒక్కటే. 1960 నుండి దశాబ్దాల తరబడి లోక్ పాల్ బిల్లును చర్చిస్తున్న ఏ పార్టీ అధికారంలో వున్నదానిపై చర్యలు తీసుకోలేదు. అన్ని రకాల రాజకీయ శక్తులు అవినీతిని అంతం చేసే ఈ “మిష్టర్ ఇండియా”ని చెరసాలలో బంధించి వుంచుతున్నాయని భావిస్తున్నారు.

మన దేశంలోని రాజకీయ పక్షాలన్నీ ఇదే కారణంతో దాటివేస్తూ వచ్చాయ లేక వేరే కారణాలు ఏమైనా వున్నాయా అన్నది ఆలోచించాలి. ఈ నాలుగు దశాబ్దాల కాలంలో, కాంగ్రెస్, బి.జె.పి, వామపక్షాలతోసహా అన్ని జాతీయ పార్టీలు జాతీయ రాజకీయాలను ఎప్పుడో ఒకసారి చక్రం తిప్పిన పార్టీలే. పార్లమెంటులో ఇలాంటి బిల్లు తేవడానికి అవకాశాలు కలిగిన పార్టీలుగానే వున్నాయి. అయితే ఈ పార్టీలు ఆ పని ఎందుకు చెయ్యలేకపోయాయి? దీనికి దేశంలోని చాలా యన్.జి.వోలు చెప్పే సమాధానం ఈ పార్టీలన్నీ ఒక కుట్రపూరితమైన నిశ్శబ్దాన్ని, ఆ చేతనత్యాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నాయని చెప్పడం పరిపాటి అయింది. ఇది సాదాసీదా ప్రకటనే తప్ప పరిశీలన మాత్రం కాదు.

చాలా రాష్ట్రాలలో లోకాయుక్తలు వున్నాయి. వివిధ రాష్ట్రాలలో వాటి అనుభవాలు వేరుగా వున్నాయి. అయినా రాజకీయపార్టీలు వీటితో సర్దుకుపోగలుగుతున్నాయి. అలాగే లోక్ పాల్ తో కూడా

అవి సర్దుకుపోగలిగివి. దానితో వాటికి పెద్దగా ఇబ్బందులు ఎదురు రాకపోవచ్చు.

నరేంద్రమోడీ ముఖ్యమంత్రిగా వున్న గుజరాత్ లో లోకాయుక్త లేదు. చాలామంది అనుభవంతో చెబుతున్న దేమిటంటే కర్నాటకలో కంటే గుజరాత్ లో అవినీతి తక్కువగా వుందని అంటున్నారు. ఈ రెండు రాష్ట్రాలలోనూ అధికారంలో వున్నది బి.జె.పి పార్టీయే పైగా కర్నాటకలో లోకాయుక్త పదవిలో వున్నది నిజాయితీకి మారుపేరుగా చలామణిలో వున్న ప్రముఖ జడ్జి ఈ వాస్తవాలను అందరూ పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

లోక్ పాల్ గురించి మాట్లాడేవారు ఈలోకాయుక్త పోలికను అంగీకరించారు. పైగా ఈ కారణాల వల్లనే భారతదేశానికి ఒక మిస్టర్ ఇండియా లాంటి లోక్ పాల్ అవసరం అని వాదిస్తారు. ఇంతకంటే జాలివదాల్చిన పరిస్థితి మరొకటి వుండదు.

పాలన మెరుగుపడాలంటే మంచిరాజకీయం ఆధిపత్యంలో ఉండాలి. కేవలం సమస్యల భావోద్వేగం జనాలని ఆకర్షిస్తుంది. కానీ రాజకీయం ప్రజలకు సాధికారతను ప్రసారిస్తుంది.

మనదేశానికి పరిపాలనా సంస్కరణలే తక్షణావసరంగా వున్నాయి. మన రాజ్యాంగం రూపొందించిన పాలనా వ్యవస్థలన్నింటిలోను నిత్యం సంస్కరణలు జరుగుతూనే వుండాలి. ప్రస్తుత యు.పి.ఎ-2 ప్రభుత్వానికి పాలనా సంస్కరణలే విధానపరమైన అంశం కావాలి. 2004 యు.పి.ఎ ప్రభుత్వం తన కనీస ఉమ్మడి కార్యక్రమంలోనే లోక్ పాల్ చట్టం తెస్తామని హామీ ఇచ్చింది. అందుచేత అలాంటి చట్టాన్ని తేవడం తన వాగ్దానాన్ని అమలు చెయ్యడం మాత్రమే అవుతుంది.

యు.పి.ఎ. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా ఒక సానుకూల ఎజెండాతో ముందుకు రావాలి. పరిశీలనా సంస్కరణలు అమలు దానికి ఎజెండా కావాలి.

వీరప్ప మొయిలీ అధ్యక్షునిగా ఏర్పాటైన రెండవ పరిపాలనా సంస్కరణల సంఘం చేసిన సిఫారుసులను అమలు చెయ్యడానికి ఈ ప్రభుత్వం శ్రీకారం చుట్టాలి. ప్రభుత్వం తరహా న్యాయవ్యవస్థ, చట్టసభలు, ఎన్నికల వ్యవస్థలను సంస్కరించాలి. ఇది తిరిగి భారతదేశానికి గొప్ప పునర్ శక్తిని ఇస్తుంది. జనాబుదారీతనం గల ప్రభుత్వాన్ని కోరే హక్కు పౌరసమాజ సంస్థలకు వుంది. కానీ రాజకీయాలని నిరసించడం ద్వారా లేదా భావోద్వేగ రాజకీయానికి బదులు జనాకర్షణనాదాల ప్రత్యామ్నాయం ద్వారా కాదు. అంబేద్కర్ చెప్పినట్లు అదే మార్గం అయితే అది ఆరాచకానికి దారి తీస్తుంది. ■

‘చికిత్స’ కరువైన పల్లెలు

కేంద్ర ఆరోగ్య మంత్రిత్వ శాఖ సర్వేలో వెల్లడి

రాష్ట్రంలో కనీస వైద్యసేవలు అందని వారి సంఖ్య ఎంతో తెలుసా? 5.63 కోట్లు అంటే రాష్ట్ర జనాభాలో 66.5 శాతం మంది వీరంతా గ్రామీణులే! కేంద్ర ఆరోగ్య మంత్రిత్వశాఖ ఇటీవల నిర్వహించిన సర్వేలో ఈ విషయం వెల్లడైంది. వైద్యఆరోగ్యరంగంలో ప్రభుత్వం పెద్ద మొత్తంలో ఖర్చు చేస్తున్నా, పేద ప్రజానీకానికి ఆశించిన స్థాయిలో ప్రయోజనం చేకూరడం లేదని ఈ ఫలితాలు వెల్లడిస్తున్నాయి.

ఈ సర్వేలో వెల్లడైన ప్రధానాంశాలు :

■ రాష్ట్రంలోని మొత్తం 1624 ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రాల్లో 24 గంటలు వైద్యసేవలు అందించాల్సి ఉన్నా... ప్రస్తుతం 829 కేంద్రాల్లో మాత్రమే అందుకు తగ్గ సదుపాయాలున్నాయి.

■ ప్రతి ఆస్పత్రిలోనూ కనీసం ఒక వైద్యురాలు ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలని ఐదేళ్ళ కిందట కేంద్రం ఆదేశాలు ఇచ్చింది. రాష్ట్రంలో ఇప్పటికీ 40.6 శాతం ఆస్పత్రుల్లో మహిళా వైద్యులు లేరు.

■ అల్లోపతి విభాగంలో మహిళా వైద్యులు లేకుంటే, జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య పథకం కింద చేపట్టే ఆయుష్ (ఆయుర్వేద, హోమియో, సిద్ధ, యునాని, ప్రకృతి వైద్యరంగాలు) నియామకాల్లో మహిళలకు అవకాశం ఇవ్వాలని సూచించారు. దీని కోసం కేంద్రం నిధులు ఇచ్చినా, నియామకాలు జరగలేదు.

శిశు కారణాలు : నెలలు నిండకుండా ప్రసవం 21 శాతం న్యూమోనియా 3.2 శాతం శ్వాససంబంధమైన సమస్యలు 9.8 శాతం, అతినారం - 4.4 శాతం, బొడ్డుతాడు ఇన్ ఫెక్షన్ 2.9 శాతం, జనన సమయంలో అయ్యే గాయాల వల్ల 2.6 శాతం, ఇతరాలు 56.1 శాతం.

మాతృ మరణాలకు కారణాలు : అధిక రక్తస్రావం - 30 శాతం, వివిధ రకాల ఇన్ ఫెక్షన్లు - 17 శాతం, అధిక రక్తపోటు - 13 శాతం, అబార్షన్లు -4 శాతం ఇతరాలు - 26 శాతం.





2010-11 రాష్ట్ర బడ్జెట్ పై...

జనం చేతుల్లో అధికారం పెట్టండి

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ : అధ్యక్షా, చట్ట సభల్లో పన్నుల ప్రతిపాదనలు ఎప్పుడు పెట్టినా “చాలా భారమైన హృదయంతో పన్నుల ప్రతిపాదన పెడుతున్నాం, తప్పనిసరి” అని ప్రభుత్వం వారు చెప్పటం, “భయంకరంగా పన్నులు వేసి జనాన్ని కుళ్లబొడుస్తున్నారు తీసివేయండని” ప్రతిపక్షం చెప్పటం ఇదొక ఆనవాయితీ అయిపోయింది. కాబట్టి నేను ఆ మాటల్లోకి వెళ్లదలచుకోలేదు. ఎందుకంటే ప్రభుత్వాన్ని నడపాలంటే పన్నులు కావాలి. దాన్నెవరూ కాదనరు. Taxation is the basis of civilization నిజంగా ఒక నాగరిక ప్రభుత్వ పాలన ఉండంటే పన్నులు రావాలి. పన్నుల నుంచి మంచి పరిపాలన అందించాలి. ప్రజలకు సేవలు అందాలి. సమస్య ఎక్కడ వచ్చిందంటే కట్టే పన్నులకు, అందే సేవలకు మధ్య సంబంధం తెగిపోతున్నది. పన్నులు లేకుండా ఏ ప్రభుత్వం నడవదు. రూ॥1లక్షా 13 వేల కోట్ల బడ్జెట్ పెట్టినప్పుడు వాణిజ్య పన్నులు

లేక వ్యాట్ ట్యాక్స్ ఇవాళ రాష్ట్రంలో అతి పెద్ద పన్ను అయినప్పుడు... బహుశా నాకు సంఖ్య గుర్తులేదు, వాణిజ్య పన్నుల నుంచి మన రాష్ట్రానికి వస్తున్న ఆదాయం సుమారుగా రూ॥36 వేల కోట్లు అనుకుంటాను. అతి పెద్ద పన్ను అయినప్పుడు మనం రూ॥1000 కోట్లు రాబట్టాలనుకుంటే దానిలో రావలసిందే, వేరే మార్గం లేదు. కాబట్టి దానిలో నేను ప్రభుత్వాన్ని తప్పు పట్టను. అందులోనూ ట్యాక్స్ జీడీపీ రేషియో చాలా మందికి ఈ దేశంలో అర్థం కానిదీ, చర్చ జరగనిది ఏమిటంటే ఒక దేశం అర్థికంగా ఎదుగుతున్నప్పుడు మొత్తం జాతీయ ఆదాయంలో పన్నుల వాటా పెరుగుతుండాలి. ఇవాళ కూడా భారతదేశంలో 18 శాతం మాత్రమే ఉన్నది. జాతీయ స్థాయిలో గానీ, రాష్ట్ర స్థాయిలో గానీ మొత్తం పన్నులన్నీ కలిపి ట్యాక్స్ జీడీపీ రేషియో 18 లేదా 19 శాతంగా ఉన్నాం. అప్పులు 7 లేదా 8 శాతం ఉంటే మొత్తం 25 శాతం లేదా 26 శాతం

ప్రభుత్వం జాతీయ ఆదాయంలో ఖర్చు పెడుతున్నది.

అదే మీరు అమెరికా లాంటి అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో చూసినట్లయితే అమెరికాలో 40 శాతం ట్యాక్స్ జీడీపీ ఉంది. అలాగే బ్రిటన్ లో 47 శాతం ఉంది. యూరప్ లో 50 శాతం ఉంది. కాబట్టి మన దేశంలో కూడా పెరగాలి. పెరిగింది ఎలా ఉపయోగపడుతుందన్నది కూడా ముఖ్యం. అందుచేత మొట్టమొదటగా నా అభ్యంతరం ఏమిటంటే మనం చాలా పారదర్శకంగా బడ్జెట్ లో చూపెట్టవలసి వుంది. ఎక్స్ ట్రా బడ్జెట్ రీగా చూపెడుతున్నారు. ఎందుకు ముఖ్యమంత్రి గారు నోటిఫికేషన్ ముందిచ్చారు? అంత పెద్దలు మీరు, అనుభవం ఉన్నవారు. బడ్జెట్ లో నిజాయితీగా ఇదిగో ఇది అవసరమవుతున్నది. ఇంత ఖర్చు పెడుతున్నాం కాబట్టి బడ్జెట్ లో ఈ రకంగా పన్ను పెంచుతున్నాం అంటే సంతోషంగా, హుందాగా ఉండేది. అలా కాకుండా మీరు 79 సబ్ సెక్షన్ 1 ప్రకారం నోటిఫై చేసి, తాంబూలాల ఇచ్చాం తన్నుకు చావండని బడ్జెట్ లో ఏ పన్నులు పెంచకుండానే చేస్తున్నామని చెప్పి ఇప్పుడు ఆ నోటిఫికేషన్ రిఫ్లెక్స్ చేస్తూ వ్యాట్ చట్టం 79(2) ప్రకారం చట్టం తీసుకువచ్చారు. అందుచేత హుందాగా ఒప్పుకుండా, ప్రతిపక్షం వాళ్లు తిడతారో మరొకటో కాకుండా మాకు పన్నులు అవసరం, ఇవి హేతుబద్ధంగా, శాస్త్రీయంగా ఈ రకంగా చేస్తున్నామని చెప్పినట్లయితే ఆ పారదర్శకత ఉంటే ప్రభుత్వానికి మరింత హుందాగా ఉంటుంది.

కిషన్ రెడ్డి గారు ముందుగానే ప్రిపేర్ అయ్యారు కాబట్టి బిజెపి ఏ రాష్ట్రాల్లో పరిపాలిస్తుందో ఆ రాష్ట్రాల్లో లెక్కలు తీసుకువచ్చి చెప్పారు, మధ్యప్రదేశ్ గానీ, గుజరాత్ గానీ, కానీ మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకూ కావలసింది మన చుట్టూ ఉన్న రాష్ట్రాలకు దీని వలన ఏమన్నా వ్యాపారం వెళ్లిపోతుందా? పరిశ్రమలు పోతాయా? కాబట్టి దీనిమీద తరువాతైనా సమాచారం అందించాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ షెడ్యూల్ ఆఫ్ వ్యాట్ ట్యాక్స్ చుట్టూ ఉన్న కర్నాటక, తమిళనాడు ముఖ్యంగా ఈ రెండు మన పక్కనే ఉన్న రాష్ట్రాలు. ఒక పక్కన మహారాష్ట్ర, బహుశా ఒరిస్సా కూడా ఉన్నాయి. ఆ రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే మన షెడ్యూల్స్ ఎట్లా ఉన్నాయనేది సభ్యులకు ఇచ్చినట్లయితే ఇవాళ కాకపోయినా తరువాతైనా సభ్యులకు ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది. లేకపోతే వ్యాపారం ఇతర రాష్ట్రాలకు పోయే అవకాశం ఉంది.

డీజిల్ జనరేటర్ల మీద ట్యాక్స్ తగ్గించారు. సంతోషం, కానీ ప్రభుత్వం ఏమి ఒప్పుకొంటున్నదంటే, డీజిల్ జనరేటర్లు లేకుండా

ఈ రాష్ట్రంలో మీరు వ్యాపారం చేయలేరు, మీరు పరిశ్రమలు పెట్టలేరు, విద్యుత్ కొరత ఇట్లాగే ఉంచుతాం, రాష్ట్రాన్ని నాశనం చేస్తామని, ఇవాళ 3 లక్షల మంది చిన్న పరిశ్రమలకు చెందిన ఉద్యోగులు పనిచేస్తున్నారు. హైదరాబాద్ చుట్టుప్రక్కలనే 9000 పరిశ్రమలు విద్యుత్ వినియోగం లేక ఖాయిలా కావడం చేత, విద్యుత్ దొరక్క వారానికి మూడు రోజులు హాలిడే ప్రకటించి మిగతా రోజుల్లో సాయంత్రం 6 నుంచి 10 గంటల దాకా విద్యుత్ అందకుండా విద్యుత్ కట్టడి చేసి మిగతాప్పుడు అన్ షెడ్యూల్డ్ Power cuts చేసి ఈ పరిశ్రమలు మొత్తం మూతపడే పరిస్థితి మనం తీసుకువచ్చాం. 3 లక్షల మంది ఉద్యోగులు తెలంగాణ ప్రాంతంలో కేవలం హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి, మెదక్ జిల్లాల్లోనే ఉన్నారు.

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ : కాబట్టి, డీజిల్ జనరేటర్స్ మీద పన్నులు తగ్గించారు సంతోషం, కానీ జనరేటర్స్ అవసరం లేకుండా చేయండి స్వామీ! చిన్న పరిశ్రమలు డీజిల్ జనరేటర్స్ ను తట్టుకోలేవు. దయచేసి వాటి అవసరం లేకుండా చేయండి, కాబట్టి, ఒక దారుణమైన సంక్షోభాన్ని మీరు తయారు చేసి, ఆ తరువాత మీకు కొంచెం పన్ను తగ్గించామని చెప్పటమంటే - గట్టిగా గిల్లి, తరువాత ముద్దు పెట్టినట్టు వుంది. దాని వల్ల ప్రయోజనం లేదు. అందుచేత, మనం ఏ విధానాన్ని చేపట్టినా కూడా పరిశ్రమలు పోకుండా, ఉత్పత్తి పోకుండా, ఉత్పాదకత పోకుండా ఏర్పాట్లు చేయాలి. నాలుగవది అధ్యక్షా... నాకు ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనల్లో అడ్ హాకిజం కనిపిస్తుంది. గత సమావేశాల్లో ముఖ్యమంత్రి గారు ఆర్థికమంత్రిగా వుండగా వారే ప్రవేశపెట్టారు. ఇక్కడున్న ఆర్ అండ్ బి శాఖామాత్యులే ఆనాడు కూడా చదివి వినిపించారు, నాకు బాగా గుర్తుంది. ఏవియేషన్ టర్బయిన్ ఫ్యూయల్ ను నాలుగు శాతానికి ఆనాడు తగ్గించారు. వద్దు మొద్రో అని ఇక్కణ్ణించి ప్రతిపక్షాలు ఆనాడు మొత్తుకున్నాయి. కాదు, కాదు తగ్గించాల్సిందే అన్నారు, ఈవేళ మళ్లీ పెంచేస్తున్నారు. పెంచడాన్ని నేను తప్పు పట్టడం లేదు. ఇతర రాష్ట్రాల్లో 20 శాతం కనీసం వుంది, మనం 16 శాతమన్నా చేయకపోతే ఎట్లా, నాలుగు శాతమే పెట్టామన్నారు. మంచిదే, కానీ, ఈ ప్రాప్తకాలజ్ఞత ఎందుకు అని అడుగుతున్నాను. ఈ పన్నుల విషయంలో ఇంత అడ్ హాకిజం ఎందుకు? ఒక సెషన్ క్రితమేమో పన్నులు తగ్గించే చట్టాలను తీసుకువచ్చి, మళ్లీ మూడు నెలల్లో పన్నులు పెంచే చట్టాన్ని తీసుకొచ్చామనంటే, మనం కనీసమైన ఆలోచన చేయడం లేదా? అడ్ హాకిజం వున్నాదా? దీనికి సమాధానం కావాలి అధ్యక్షా.



డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ : ఇక అధ్యక్షా, రెండు విషయాలు, వ్యాట్ లో పన్నులు వేయాలి. నేను కాదనడం లేదు. వీలైనంతవరకు రాష్ట్రంలో పన్నులు భయంకరంగా వున్నాయని అనడం లేదు. 5,6, ఏళ్లుగా పెద్దగా అదనంగానూ పన్నులు వేయడం లేదు. అసలు పన్నులు వేయకుండా వుండటం, చార్జీలు లేకుండా చేయడం రాజకీయంగా మార్చిపారేశారు. జనాకర్షణ..

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ : అయిపోయింది అధ్యక్షా, కానీ, లీకేజెస్ ఇంకా వున్నాయని చాలా తీవ్రమైన ఆరోపణలు వినిపిస్తున్నాయి. చాలామంది ఈ రంగంలోని నిపుణులు చెప్పేది - పన్నులు ఏమీ పెంచాల్సిన అవసరం లేకుండానే, వ్యాట్ లో లీకేజెస్ గాని గట్టిగా మదింపు చేసినట్లైతే, కనీసం మరొక 15,20 శాతం ఒక్క ఈ కమర్షియల్ ట్యాక్సెస్ లోనే అంటే ఇవాళ వ్యాట్ టాక్సులోనే పొందే అవకాశం వుంది. 15,20 శాతం బహుశా ఎగ్జరేషన్ కావచ్చు, అతిశయోక్తి కావచ్చు, కానీ సిగ్నిఫికెంట్ Leakages దాన్లో వుంటే, పన్ను తగ్గించమని నేను అనడం లేదు. కానీ లోసుగుల్ని సరిచేసి ఆదాయం రాబట్టే ఏర్పాటు చేయండి. చివరిగా ముఖ్యమంత్రి గారి నుంచి ఒక్క వివరణ వారి అనుభవం నుంచి, నైపుణ్యం నుంచి నేను కోరేదేమంటే- ఎట్లాగైతే కమర్షియల్ ట్యాక్సెస్ నుంచి, సేల్స్ ట్యాక్స్ నుంచి వెళ్లామో, వ్యాట్ నుంచి 'గూడ్స్ అండ్ సర్వీసెస్ ట్యాక్సు' కు వెళ్లబోతున్నాం. జాతీయ స్థాయిలో ఈ వేళ అక్కడ పరోక్ష పన్నులు, మన సమస్యలు కలిపేసి ఒకేరకంగా, ఒకే ఏజెన్సీ ద్వారా వసూలు చేసే అవకాశమున్నది. ఈవేళ ఈ బిల్లును అవకాశంగా తీసుకుని, రెండు విషయాలు దయచేసి మాకు క్లారిఫై చేయండి. ఒకటి, ఈ జిఎస్ టీ వచ్చినప్పుడు చాలా కీలకంగా పరోక్ష పన్నుల మీద, అందునా సేల్స్ ట్యాక్స్ మీద బాగా ఆధారపడ్డ రాష్ట్రం మనది. చాలా ఎక్కువ ఆదాయాన్ని తీసుకుంటున్న రాష్ట్రం, దీన్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏ రకంగానూ రెవెన్యూ విషయంలో నష్టపోదు సార్, నాకు తెలిసి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రత్యేకంగా డబ్బులు కేటాయిస్తోంది, నష్టపోయే రాష్ట్రాలకు డబ్బులు ఇస్తోంది. వ్యాట్ లో అనుభవం మనకు పాజిటివ్ గానే వుంది. ఇవన్నీ తెలుసు. కానీ ఇది చాలా పెద్ద మూవ్. జిఎస్ టీలో చేర్చేసి, ఏజెన్సీ కూడా ఇవాళ మన రాష్ట్రంలో, మన సిబ్బందే కాకుండా, జాతీయస్థాయిలో సిబ్బంది పనిచేస్తారు. లేకపోతే, బహుశా ఏమన్నా కొన్ని వస్తువుల మీద మీరు, కొన్ని వస్తువుల మీద మేము అనంటారేమో, రేప్రొద్దున రాష్ట్రాలకు, కేంద్రాలకు మధ్య ఒప్పందం ఎలా కుదురుతుందో తెలియదు. అది జరిగినప్పుడు అతలాకుతలం కాకుండా వుండాలి. చాలా

పెద్ద బడ్జెట్ ను పెట్టుకున్నాం, రెండవది, మీరు జిఎస్ టీ చేస్తున్నప్పుడు వీటి ప్రభావం ఎట్లా వుంటుంది? ఈ వేళ మీరు వేస్తున్నా గాని వీటి ప్రభావం ఎట్లా వుంటుంది?...

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ : జిఎస్ టీ రాబోయేది స్వామీ! ఈ సభ రాష్ట్ర భవిష్యత్తును పట్టించుకోకపోతే, ఇంకెవరు పట్టించుకుంటారు అధ్యక్షా? సభలో బూతులు తిట్టుకోవడానికి వున్నామా? కొంచెం పేషన్స్ అండీ! చాలా కీలకమైన అంశాలు, నిజమైన అంశాలు మాట్లాడుతుంటే మీకు ఇంత అసహనం వుంటే ఎట్లాగ? జిఎస్ టీ మనకు అవసరం లేదా? జిఎస్ టీ అంటే మహాశయా! రేప్రొద్దున్న జాతీయ స్థాయిలో ఉన్న పరోక్ష పన్నులు, రాష్ట్రపరోక్ష పన్నులు కలిసి ఒకే ఏజెన్సీ కలెక్ట్ చేసే పరిస్థితి వస్తున్నది.

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ : అది చాలా కీలకమైనది. రాష్ట్ర భవిష్యత్తుకి, రాష్ట్రాల భవిష్యత్తుకి చాలా కీలకమైనది. ముందుజాగ్రత్త చర్యలు ఏం తీసుకుంటున్నారో చెప్పండిని కోరుతున్నాను. దాంట్లో తప్పేముందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. దయచేసి, ఆ విషయం మీద క్లారిఫై చేయండి. అధ్యక్షా, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు నమస్కరించి సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ : అధ్యక్షా, ఇండాక పన్నులు వేస్తామంటే తప్పదు, దాని గురించి కొంత బాధైనా కూడా పన్నుల విషయంలో ప్రభుత్వం తప్పిదం లేదని అన్నాను. కాబట్టి నేను ఆషామాషీగా చెప్పడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారికి ఇక్కడ అందరి కంటే ఎక్కువ అనుభవం వున్నది, నలభై, యాభై సంవత్సరాల క్రితం నాటి స్థానిక ప్రభుత్వాలను వారు చూశారు. ఏనాడైతే ఈ రాష్ట్రంలో సిబ్బందిని ప్రొవిన్షియల్ అజెషన్ చేశారో ఆనాడు స్థానిక ప్రభుత్వాలకు దుర్గతి పట్టింది. బ్రహ్మానందరెడ్డి గారి కాలంలో, నాకు గుర్తు వున్నంతవరకు 1960 దశకంలో వాళ్ల జీతాలను మేమిస్తామని కూర్చున్నారు. వాటిని బలోపేతం చేసే, వాటికి నిధులను పెంచి సిబ్బందికి జీతాలను వాళ్లు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలిగానీ, జీతాలు మేమిస్తాం, పన్నులు మాకివ్వండి అంటే, కేంద్రీకరణను మనం పెంచుతున్నాం. మీరు ప్రొవిన్షియల్ అజెషన్ చేసి, అక్కడ జీతభత్యాలను ఎవరు ఇవ్వమన్నారు మిమ్మల్ని. కొందరు కోరినా కూడా అది తప్పు. మీరు స్థానిక ప్రభుత్వాన్ని మూడవ Tier (అంచె)గా గుర్తించకపోతే రేప్రొద్దున కేంద్ర ప్రభుత్వం వచ్చి మీ పన్నులను మేము వసూలు చేసుకుంటాం, మీ జీతాలు మేమిస్తామంటే బాగుంటుంది అది. మన మూడవ

అంచె ప్రభుత్వానికి పూర్తిగా బాధ్యత పెట్టండి. అధికారాన్ని ఇవ్వండి. జవాబుదారీతనం ఇవ్వండి గానీ, మీ జీతాల బాధ్యత వేము తీసుకుంటాం కాబట్టి ఆ వన్నులు వేము తీసుకుంటామంటే రేపొద్దున ఎందుకు ఈ స్థానిక ప్రభుత్వాలు? అలా వద్దని చెప్పే 73, 74 సవరణలు వచ్చింది. దీనివల్ల ఆర్థికంగా ఏమీ తేడా వుండదు కానీ, సూత్రప్రాయంగా స్థానిక ప్రభుత్వాలను నిర్వీర్యం చేసి, పూర్తిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేతుల్లో అధికారాన్ని కేంద్రీకరణ చేయడంలో భాగమే. అసలు ఈ ప్రావిన్సియల్ లైజేషన్ జీతభత్యాలను మీరు ఇవ్వడమే తప్పు. జీతాలు మీరిస్తే, అక్కడ వాళ్లు బాధ్యతగా ఎట్లా వుంటారండీ? మునిసిపాలిటీలో ఎట్లా పనిచేస్తారు? పెద్దలు, అనుభవజ్ఞులు మీరు. 1965వ సంవత్సరంలో పంచాయతీసమితి జీతాలిచ్చినప్పుడు, ఆనాడు పి.హెచ్.సి.లన్నింటిని కూడా పంచాయతీసమితి పట్టించుకున్నప్పుడు 2010వ సంవత్సరంలో మునిసిపల్ సిబ్బందికి మీరు జీతాలు ఇస్తారా? బ్రిటిష్ కాలంలో కూడా ఇలా జరగలేదే? తెల్లదొరల కాలంలో ఆనాడు మునిసిపల్ కమిషనర్ వంటి ఉద్యోగాల్లో వేయడానికి ఆనాడు ప్రభుత్వం పూర్తిగా సహకరించింది.

అద్యక్షా, కలకత్తా మహానగరంలో, ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. వారొక్కరే బహుశా ఆనాడు దాని గూర్చి కాస్తో, కూస్తో హిస్టారికల్ గా అనుభవం మరియు కాస్త గుర్తు వున్న మనిషి, 1924వ సంవత్సరంలో చిత్తరంజన్ దాస్ కలకత్తా మేయర్ గా ఎన్నికైతే, ఆనాడు కమిషనర్ గా మేయర్ చెప్పిన మనిషిని తెల్లవారి ప్రభుత్వం నియమించే అవకాశానిచ్చింది. ఒక నగరంలో ఇవాళ బి.గ్రేడ్ మునిసిపాలిటీలో కూడా నియమించేది మీరు. జీతాలు మీరిస్తారు, కానీ పని అక్కడ ఎలా జరుగుతుంది? ఇది పద్ధతి కాదు, అసలు మీరు మౌలికంగా ఈ బిల్లు తేవడానికి ఉద్దేశం వుందే, మేం జీతాలిస్తున్నాం కాబట్టి ఈ పన్నులనేది. దయచేసి ఆలోచించండి

ఇవాళ సరే, నేనొక్కడినే వున్నాను, చాదస్తం అనుకుంటారు.

పంచాయతీలకు అధికారం ఇవ్వడమేమిటి? మునిసిపాలిటీలకు అధికారం ఇవ్వడమేమిటి? అధికారం అంతా మన చేతుల్లో వుండాలని అనుకుంటారు మీరు. ఈ దేశంలో వ్యవస్థ మారేవరకు తప్పదు, కానీ, ఈ సభను నేను చాలా వినమ్రంగా కోరుతున్నాను. ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం నడవల్సిన దారి ఏమిటంటే, జనం చేతుల్లో అధికారం పెట్టండి, బాధ్యత పెట్టండి, ఆ ఉద్యోగుల్ని, సిబ్బందిని అక్కడ స్థానిక

ప్రభుత్వానికి బాధ్యులుగా చేయండి. మీరు వాళ్లనందరినీ కంట్రోల్ చేయలేరు. మీరు వాళ్లతో పనులను అలా చేయించుకోలేకపోతున్నారు. అవినీతిని ఆపలేకపోతున్నారు. సేవలు అందించలేకపోతున్నారు. ప్రజలను కాపాడలేకపోతున్నారు. తిట్లు తింటున్నారు. తిట్లు తింటున్నారు కాబట్టి అన్ని ఉచితంగా ఇచ్చేస్తామని అంటున్నారు. ఇది పద్ధతైన పాలన కాదు. పాలన సరిగ్గా నడవాలంటే అక్కడ అధికారం పెట్టండి.

అక్కడ బాధ్యత పెట్టండి. అక్కడ జీతాలు ఇవ్వలేకపోతే ప్రత్యేకంగా మీరు గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ ఇవ్వండి. దానికోసం స్టేట్ ఫైనాన్స్ కమిషన్ లో మంచి వాళ్లను అపాయింట్ చేయండి. ఫైనాన్స్ కమిషన్ ద్వారా జాతీయ స్థాయి నుంచి నిధులు పెద్ద ఎత్తున మీకు ఎట్లా అయితే వస్తున్నాయి? 32 శాతం జాతీయ స్థాయి నుంచి కేవలం మీకు పన్నుల వాటా క్రింద వస్తున్నాయి. అవి కాకుండా సెంట్రల్ స్టాన్సర్డ్ స్కీమ్స్ వస్తున్నాయి. అవి కాకుండా ఇతర ఫ్లాన్ ఫండ్స్ వస్తున్నాయి. అదేవిధంగా మీరు జిల్లా స్థాయిలకు పంపించండి. అదే విధంగా మున్సిపాలిటీలకు పంపించండి. పని చేయకపోతే భరతం పట్టండి. పని చేయకపోతే గట్టిగా వాళ్లను శాసించే రీతిలో, వాళ్ల పదవులు తీసే రీతిలో, శిక్షించే రీతిలో ఏర్పాట్లు చేయండి. అంతేగానీ బాధ్యత మీరు తీసుకొని రాజ్యాంగం చెప్పింది కాబట్టి పేరుకు ఎన్నికలు జరిపించి, వాటన్నింటినీ ఉత్సవ విగ్రహాలుగా మార్చిపారేసి, ఎన్నికలలో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వ్యవస్థను కొల్లగొడుతున్నారు.

సిద్ధాంతరీత్యా చాలా ముఖ్యమైనది మీరు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు పన్నులు వేస్తే తప్పు లేదనే వాణ్ని నేను. ఇంకా పన్నులు పెంచినా కూడా నేను తప్పు లేదని అంటాను. కానీ, మౌలికంగా రాజ్యవ్యవస్థను కులగొట్టే భాగం ఇది. కేంద్రీకరణను గత నలభై ఏళ్లలోగా పెంచి పోషిస్తున్నాము. రాజ్యాంగ సవరణ మీ పార్టీయే జాతీయ స్థాయిలో చేపట్టిన 73 సవరణ, 74 సవరణ దీని కోసం కాదు. దాని స్ఫూర్తికి పూర్తిగా విరుద్ధమే. మీకు మెజారిటీ ఉంది కాబట్టి దీనిని పూర్తిగా ఆమోదించుకుంటారు. దీని గురించి ఆలోచించేవాళ్లు లేకపోవచ్చు. కానీ, ఖచ్చితంగా ఇది దేశంలో సరైన పంథా కాదు. కేంద్రీకరణ కాదు, వికేంద్రీకరణ కావాలి. స్థానికంగా అక్కడికి అక్కడే అధికారాలు ఇవ్వండి. బాధ్యతలు ఇవ్వండి. వాళ్ల వేతనాలను వాళ్లకు చెల్లించండి. వాళ్ల పన్నులను వాళ్లు వసూలు చేయించండి. ■

(30-03-2010 న జేపీ అసెంబ్లీ ప్రసంగం)



ప్రపంచబ్యాంకు అప్పు రూ.10,696 కోట్లు

సవాలక్ష ఆంక్షలు, షరతులు విధించే ప్రపంచబ్యాంకు.. ఇప్పటివరకూ రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన రుణం రూ॥ 10,696 కోట్లు మాత్రమే. ఆంధ్రప్రదేశ్ కున్న మొత్తం రుణ బాధ్యతల్లో ప్రపంచబ్యాంకు వాటా 7.82 శాతం మాత్రమే కావడం గమనార్హం. బదుగు వర్గాలకు ఆర్థిక స్వావలంబనకు సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ద్వారా ఊతమిచ్చే కార్యక్రమానికి రుణమిచ్చేందుకు తాజాగా అంగీకరించింది. నాగార్జున సాగర్ ఆధునికీకరణ, రోడ్ల అభివృద్ధి వంటి వాటికి ప్రస్తుతం రుణాలను సమకూరుస్తోంది. రుణం కోసం రాష్ట్రం మరికొన్ని ప్రతిపాదనలను సిద్ధం చేస్తోంది.

ఐ బీఆర్ డీ (అంతర్జాతీయ పునర్నిర్మాణ, అభివృద్ధి బ్యాంకు), ఐడీఎ (అంతర్జాతీయ అభివృద్ధి సంఘం) ద్వారా రెండు రకాల అప్పులను ప్రపంచబ్యాంకు ఇస్తోంది. మధ్యతరహా ఆదాయం గల దేశాలకు ఐబీఆర్ డీ ద్వారాను. పేద దేశాలకు ఐడీఎ ద్వారా రుణాలు అందుతాయి. ఐబీఆర్ డీ ద్వారా ఇచ్చే రుణాలకు వడ్డీ రేట్లు మారుతూ ఉంటాయి. ప్రస్తుతం 6.94% వడ్డీతో పాటు మరికొన్ని రుసుములు కూడా ఉండగా, ఐడీఎ రుణానికి మాత్రం వడ్డీకి బదులు స్వల్పంగా ఇతర రుసుములే ఉంటాయి. రాష్ట్రానికి ఈ రెండు రకాలుగాను రుణాలు అందుతున్నాయి.

మొదటి రకం రుణాన్ని 20 ఏళ్లలోను, రెండో రకం రుణాన్ని 35 ఏళ్ల వ్యవధిలోను చెల్లించే వెసులుబాటు ఉంటుంది. ప్రపంచ బ్యాంకు రాష్ట్ర అధికారులతో నేరుగా మాట్లాడి ఆమోదముద్ర వేసే ప్రాజెక్టులతో పాటుగా కేంద్రమే వివిధ పథకాల ద్వారా రాష్ట్రాలకు అందజేసే ప్రపంచబ్యాంకు రుణాలూ ఉంటాయి.



ప్రపంచబ్యాంకు నుండి రుణం అందిన తీరిక (రూ.కోట్లలో)	
సంవత్సరం	రుణం
2003-04	1,486
2004-05	527
2005-06	474
2006-07	349
2007-08	667
2008-09	190
2009-10	185
2010-11	901

ప్రపంచబ్యాంకు అనేక రకాల ఆంక్షలను విధిస్తూ వాటన్నింటినీ రాష్ట్రాలు కచ్చితంగా అమలు చేసేలా పర్యవేక్షిస్తుండటంతో అసలు ప్రపంచబ్యాంకు ఇంతవరకు రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన మొత్తం అప్పు ఎంతనేది ఆసక్తికరంగా మారింది. బడ్జెట్ సంపుటాల్లో కూడా ప్రభుత్వం ఈ వివరాలను వెల్లడిచేయదు. తాజాగా సమాచార హక్కు చట్టం ద్వారా అడిగితే... రాష్ట్ర ఆర్థిక శాఖ సమాధాన మిచ్చింది.

1983-84 నంచి 2010-11 వరకు ప్రపంచబ్యాంకు రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన మొత్తం రుణం రూ॥10,696 కోట్లుగా పేర్కొంది. ఇందులో 2011లో అత్యధికంగా రూ॥1,690 కోట్లు వచ్చింది. 2015-16 వరకు ఏటా రుణాలను ఇవ్వటానికి.. గత రెండేళ్లలో అనుమతించిన ప్రాజెక్టుల్లో నీటి

పారుదల రంగం ఆధునికీకరణ, పురపాలక సంఘాల అభివృద్ధి, రోడ్ల అభివృద్ధి, గ్రామీణ మంచినీటి సరఫరా, పారిశుధ్యం ముఖ్యమైనది. ♦

చిరిగిన చేనేత బతుకులు

- బండారు రామ్మోహన్ రావు

మనిషి మనుగడకి 'రోటీ కవ్డా మకాన్' కావాలి. 'తినడానికి తిండి, కట్టుకోవడానికి బట్ట, ఉండడటానికి ఇల్లు' మనిషికి కావలసిన కనీస అవసరాలు. రైతు తినడానికి తిండిని పండిస్తే, నేత పనివారు కట్టుకోవడానికి బట్టలు ఇస్తున్నారు. వ్యవసాయం, చేనేత పరిశ్రమ ఇవి రెండూ మన నాగరికతకు మూలాలు. మనం ఎంత అభివృద్ధి చెందినా మనిషి చంద్రమండలానికెగరకలిగినా, సాంకేతికంగా ఆహారానికి రైతు మీద, వస్త్రానికి నేతన్న మీద ఆధారపడవలసిందే.

ఆటవిక మానవుడిని నాగరికత వైపు మళ్లించిన శక్తి ఈ ప్రపంచంలో ఇద్దరికే వుంది. ఒకరు రైతు, మరొకరు చేనేత కార్మికుడు. పచ్చి మాంసం తింటున్న మనిషిని ఆకులు, కందమూలలు, కాయలు, పండ్లు, ఆహార ధాన్యాలను రైతు అలవాటు చేశాడు. ఆకులు, జంతు చర్మాలు, నార చుట్టుకుని సంచరించే మనిషిచే వస్త్రం ధరింపజేసి ఆదిమానవుడిని నాగరికునిగా తీర్చిదిద్దాడు చేనేత కార్మికుడు.

భారతదేశానికి చేనేత, వ్యవసాయం, కవల పిల్లల లాంటివి.

ప్రత్తిని సాగుచేసే రైతన్నకూ, దాన్ని నూలుగా, తద్వారా వస్త్రాల తయారీకి శ్రమించే నేతన్నకు అవినాభావ సంబంధం ఉన్నది. ప్రత్తిని సాగు చేసి దానిని వస్త్రాల తయారీకి ఉపయోగించవచ్చున్న విషయాన్ని మానవుడు కనుగొన్నప్పుడే వస్త్ర పరిశ్రమకు అంకురార్పణ జరిగింది. ప్రత్తి నుంచి దారం తీయడంలో, దానిని నేతకు ఉపయోగపడేవిధంగా తయారు చేయడంలో, నేతలో ఆనాడు ఉపయోగించిన పరికరాల తో కూడా కాలానుగుణంగా ఎంతో మార్పు వచ్చింది. కేవలం శరీరాచ్ఛాదన, మాన సంరక్షణ మాత్రమే వస్త్రధారణ లక్ష్యమన్న అభిప్రాయం మార్పు చెంది, వస్త్రాన్ని అలంకరణ వస్తువుగా కూడా మానవుడు పరిగణించడం ఈ పరిశ్రమలో పెద్ద విప్లవాత్మక పరిణామమని చెప్పవచ్చు. రమణీయమైన రంగులలో వస్త్రాలను నేయడం, వాటిపై అల్లికలు, అద్దకాలు అద్దటం వంటి ప్రక్రియలెన్నో క్రమంగా అభివృద్ధి చెంది నేడు ఆధునిక వస్త్ర పరిశ్రమగా రూపొందింది.

భారతదేశానికి సుసంపన్నమైన సాంస్కృతిక వారసత్వ సంపద



వున్నది. చేనేత కళ కూడా అందులో అంతర్భాగంగా భాసిల్లుతూ వచ్చింది. దీనికి తోడు చేతితో నూలు వడకడం, వస్త్రాల అద్దకం లాంటి కళలను కూడా మన వృత్తి పనివారు ప్రశంసనీయంగా అభివృద్ధి చేశారు. వృత్తి నైపుణ్యంలో మన చేనేత వృత్తిదారులు ఎవరికీ తీసిపోరు. అధిక సంఖ్యలో ఉపాధి కల్పించగల అవకాశం వున్న ఈ చేనేతపరిశ్రమ, సాటిలేని పనితనం, అనుభవం వారసత్వంగా గల ఈ ప్రాచీన పరిశ్రమ వికేంద్రీకృతంగా అభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చింది. కుటీర పరిశ్రమగా ఇది దేశం నలుమూలలా విస్తరించింది. భారీ పెట్టుబడులు, శిక్షణ అవసరం లేకుండా ఉపాధి కల్పించగల ఏకైక రంగం చేనేత పరిశ్రమ.

చేనేత ఉత్పత్తులు వినియోగరీత్యా ఎంతో విలువైనవి. ఆరోగ్యకరమైనవి మరియు పర్యావరణ రీత్యా అత్యుత్తమమైనవి కావడమే కాకుండా, ఇది మన సంస్కృతికి, ఔన్నత్యానికి ప్రతీకలు. స్మృతులకాలం నుంచి మన మూర్ఖీకులు విశ్వసనీయమైన సంప్రదాయంగా, వారసత్వంగా మనకు అందచేసిన మన పురాతన నాగరికతల యొక్క ఉత్తమ భాగాన్ని కళా సాంప్రదాయాన్ని పదిలపరచుకోవాలన్న తరతరాల ప్రజల ఆకాంక్షలకు కూడా ఇవి ప్రతీకలే.

చేనేత వస్త్రాల విషయంలో మరో చెప్పుకో తగ్గ ప్రత్యేకత ఏమంటే నేత పనిలోనే కాకుండా నేత పనికి ముందు, నేతపని తరువాత మెరుగులు దిద్దటం వంటి పనులతో కూడా తల్లివలె సంరక్షణనిచ్చే స్త్రీ హస్తం వుంటుంది. అందుచేత చేతి మగ్గంలో వస్త్రాన్ని నేయడాన్ని కుటుంబ ఉపాధిగా కూడా చెప్పుకోవచ్చు. సమస్త కుటుంబ సభ్యుల పారంపర్యమైన నైపుణ్యం, ప్రతిభా పాటవాలు వస్త్రోత్పత్తిలో అడుగడుగునా వినియోగ మవుతాయి.

అవును చాకిరి చేనేత కార్మికులది, సౌఖ్యం మాత్రం దళారులది అందుకే చేనేత కార్మికుల బతుకులు చితికిపోతున్నాయి. జీవితాలు చిరిగిపోతున్నాయి. ఇంటిల్లిపాదీ పనిచేసినా ఒక చీర నేయడానికి ఐదారు రోజులు పడుతుంది. దానికి వచ్చే కూలీ రోజుకు వంద రూపాయలు మాత్రమే. ఇందిరమ్మ ఇళ్ళలో, పూరి గుడిసెల్లో కాపురముండే నేతన్నలు తమ బతుకులు చిద్రమౌతున్నా కూడా నేత పనినే నమ్ముకుని బ్రతుకుతున్నారు. చీరకు సరిపడా నూలు, పట్టుదారం, నేత

సినిమా పాటలో చేనేత కష్టాలు

కారులో షికారుకెళ్ళే పాలబుగ్గల పసిడీతానా...
గాలిలోన తేలిపోయే చీర కట్టిన చిన్నాదానా
జిలుగు వెలుగుల చీర శిల్పం ఎలా వచ్చేనో చెప్పగలవా?
చిరుగు పాతల బరుగూ బతుకుల నేతగాళ్ళే నేసినారు
చాకిరొకరిది, సౌఖ్యమొకరిది సాగిందికా తెలుసుకో....

తోడికోడళ్ళు సినిమాలోని ఈ పాటలోని భావం చూస్తే విప్లవ కవి శ్రీశ్రీ గారు రాసారని అనిపిస్తుంది. కాని మనసు కవి ఆత్రేయ రాసిన ఈ పాట ఈనాటి చేనేత కార్మికుల బ్రతుకుల్ని కళ్ళకు కట్టినట్టు చూపిస్తుంది.



కూలీ కలుపుకుని ఒకచీర కనీసం మూడువేల రూపాయలకు తయారయితే అదే చీర హైదరాబాద్ తళుకు బెళుకుల పోరూంలలో వినియోగదారునికి చేరేసరికి పదివేల రూపాయలు అవుతుంది. ఈ లాభం, అదనపు విలువ చేనేత కార్మికునికి, వినియోగదారునికి మధ్యనున్న దళారీలకు పోతుంది. దళారీలు మేడలు కడుతుంటే, చేనేత కార్మికులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. కళాత్మకత ఉట్టిపడే ఈ చీరల నేతలో వున్న నైపుణ్యానికి తగిన కూలీ గిట్టుబాటు కావాలంటే మధ్యనున్న అంచెల దోపిడీ పోవాలి. సరాసరి వినియోగదారునికి చేనేత వస్త్రాలు అందేలా ప్రభుత్వం చూడాలి. అప్పుడే చేనేత కార్మికునికి తగిన ప్రతిఫలం దక్కతుంది. వినియోగదారునికి సరసమైన ధరలకు చేనేత వస్త్రాలు లభ్యమవుతాయి. అంతదాకా సంక్షేమ పథకాల చిరుదీపమే నేతన్నకు కొండంత వెలుగు అవుతుంది.

చేనేత కార్మికులకు ప్రభుత్వం తరఫున ఎలాంటి సంక్షేమపథకాలు, అభివృద్ధి పథకాలు ఎలా అమలవుతున్నాయో తెలుసుకుందాం..

చేనేత కార్మికులు - సంక్షేమ పథకాలు

చేనేత కార్మికులు - సంక్షేమ పథకాలు

చేనేత కార్మికులు అహర్నిశలు మగ్గలపై పని చేస్తున్నందు వలన వారికి కొన్ని వృత్తిపరమైన వ్యాధులు వస్తుంటాయి. చేనేత మగ్గలపై పని చేయాలంటే మనసు లగ్నం చేసి, కాళ్ళు, చేతులు రెండూ ఏకకాలంలో పని చేస్తుండాలి. కనుక మానసిక, శారీరక శ్రమలు రెండూ వుంటాయి. కనుక వయసు మళ్ళినవారు ఈ వృత్తిలో కొనసాగడం కష్టం అవుతుంది.

చేనేత కార్మికుల సంక్షేమం కొరకు, ఆరోగ్య సంరక్షణ కొరకు, కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు ఈ క్రింది పథకాలు అమలు చేస్తున్నారు.

చేనేత, జౌళి పరిశ్రమశాఖ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఆధ్వర్యంలో పేర్కొన్న వివిధ సంక్షేమ పథకాలను అమలు చేస్తున్నారు. ఈ పథకాలు సహాకార, సహకారేతర రంగంలోని చేనేత కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించటానికి ఉద్దేశించబడినవి చేయబడుచున్నవి.

1. వృద్ధాప్య పెన్షన్లు :

నేత పనివారిలో మానసిక, శారీరక శ్రమ ఉండడం వలన తొందరగా ఆరోగ్యము క్షీణించి, చూపు తగ్గుతుంది కనుక, ఇతర వృత్తుల వారి వలె కాకుండా ప్రభుత్వం 50 సం॥ లు నిండిన చేనేత కార్మికులకు వృద్ధాప్య పెన్షన్లు సదుపాయం కల్పించింది. ఈ పింఛను క్రింద ప్రతినెల రూ. 200/-లు లభిస్తుంది.

2. ఆరోగ్య భీమా పథకం:

ఈ పథకం భారత ప్రభుత్వము వారు “ఐ.సి.ఐ.సి.ఐ. లాంబార్డు జనరల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ” వారి ద్వారా చేనేత కార్మికులకు అమలు చేయబడుతుంది. ఈ పథకం ద్వారా చేనేత కార్మికులకు ఆరోగ్య సంరక్షణకై సౌకర్యాలు కల్పించడం జరుగుతుంది. ఈ పథకం క్రింద చేనేత కార్మికుడే కాక అతని భార్య ఇద్దరు పిల్లలు కాని, తల్లిదండ్రులు గాని మొత్తం కుటుంబంలో నలుగురికి వర్తిస్తుంది. ఈ పథకంలో ఒక్క

సంవత్సర ప్రీమియం మొత్తం ఒక్కొక్క కార్మికునికి రూ. 1050/- కాగా చేనేత కార్మికుని చందా రూ. 100/- మాత్రమే. మిగిలిన రూ.950/- లలో భారత ప్రభుత్వం వాటా రూ.762 లు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటా రూ. 188/- లుగా భరిస్తున్నాయి. ఈ పథకం అవుట్ పేషెంట్ మరియు ఇన్ పేషెంట్ గా చికిత్సకు గాను ఒక్కొక్కరికి రూ. 7500/- చొప్పున మరియు కుటుంబానికి రూ. 15000/- వరకు పొందవచ్చును. ఈ చికిత్సకు అయ్యే మొత్తము ఖర్చులను ఐ.సి.ఐ.సి.ఐ లాంబార్డు వారు చెల్లిస్తారు.

3. మహాత్మాగాంధీ బుంకర్ భీమాయోజన (M.G.B.B.Y.)

చేనేత కార్మికులకు ఎక్కువ మొత్తంలో బీమా సౌకర్యం, సహజ, అసహజ మరణాలకు

మరియు పూర్తి లేక పాక్షిక అంగవైకల్యం కలిగితే ఈ పథకం ద్వారా నష్ట పరిహారం లభిస్తుంది. కార్మికుని వాటా రూ. 80/- లు మాత్రమే. ఈ పథకంలో చేనేత కార్మికునికి / నామినికి ఆర్థిక సహాయము వివిధ సందర్భాలలో L.I.C. వారు అందిస్తున్నారు.

ఈ పథకానికి సంవత్సర ప్రీమియం రూ.303/- లు కాగా, భారత ప్రభుత్వం వారు రూ.150/- వారు రూ. 100/- లు మరియు కార్మికుని వాటా రూ.80/- చందా కట్టితే సహజ మరణానికి రూ.60000/- లు, దుర్ఘటన మరణానికి రూ.1,50000/- లు పూర్తిగా అంగ వికలురైన వారికి రూ.1,50000/ లు - పాక్షిక అంగ వికలురైన వారికి రూ.75000/- పరిహారముగా చేనేత కార్మికుల కుటుంబానికి చెల్లిస్తారు. ఇంతేగాక చేనేత కార్మికుని పిల్లలు ఇద్దరికి 9వ తరగతి నుండి 12వ తరగతి వరకు చదివే వారికి ఉపకార వేతనంగా సంవత్సరానికి ఒక్కొక్కరికి రూ.1200/-ల ఆర్థిక సహాయం L.I.C. వారి నుండి లభిస్తుంది.

ఆర్టిజాన్ క్రెడిట్ కార్డు పథకము

సహాకారేతర రంగంలోని చేనేత కార్మికుల ఆదాయ వనరులు



పెంపొందించుటకు గాను, కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఆర్డిజాన్ డ్రెడిట్ కార్డు పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఈ పథకం చేనేత కార్మికులకు రూ. 25000/-ల వరకు బ్యాంకుల ద్వారా రుణ సౌకర్యాన్ని కల్పించారు.

ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు జి.ఓ.యం.స్. నెం. 11 పరిశ్రమలు శాఖ, తేది. 24.2.2010 ద్వారా సదరు రుణ సౌకర్యములో రూ.100000/- ల వరకు పావలా వడ్డీ పథకమును తేది 1-4-2008 నుండి అమలులోకి వచ్చింది. పావలా వడ్డీ పథకంలో బ్యాంకులు సాధారణంగా ఇచ్చే వడ్డీ రేటులో పావలా వడ్డీ పోను మిగిలిన వడ్డీ ప్రభుత్వము భరిస్తుంది. చేనేత కార్మికులకు మాత్రము రూ.100000/- ల వరకు పావలా వడ్డీ క్రిందే రుణ సౌకర్యము కల్పిస్తారు.

చేనేత కార్మికుల గ్రూప్స్ పథకము

ఈ పథకము ముఖ్యోద్దేశము సహకారేతర రంగంలోని చేనేత కార్మికులను ప్రతి పదిమందికి ఒక సమూహము (గ్రూప్)గా ఏర్పరచి, వారికి బ్యాంకుల ద్వారా ప్రతి గ్రూప్ కి రూ. 1,50,000/- పావలా వడ్డీ క్రింద ఋణ సౌకర్యం కల్పిస్తారు. ప్రభుత్వం ఈ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ఈ పథకం 1.4.2008వ తేది నుండి అమలులోకి వచ్చింది.

బ్యాంకులు కల్పించే ఈ రుణ సౌకర్యంతో సమూహములోని ప్రతి చేనేత కార్మికుడు తనకు కావలసిన నూలు, మగ్గమునకు కావలసిన ఇతర సామాగ్రి కొనుగోలు చేయగలుగుతాడు. తద్వారా తన ఆర్థిక పరిస్థితిని పెంపొందించుకోనే వీలు కలుగుతుంది. బ్యాంకులు వారు కల్పించే ఋణమునకు బ్యాంకు సాధారణ వడ్డీపై, పావలా వడ్డీపైన విధించే వడ్డీని ప్రభుత్వము వారు భరిస్తారు.

అభివృద్ధి పథకములు

1. సమిష్టి చేనేత అభివృద్ధి పథకము (I.H.D.S) చేనేత కార్మికుల అభివృద్ధి కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు 11వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అమలు చేయుటకు ఈ పథకములను ప్రవేశపెట్టినారు.

ఈ పథకములోని ముఖ్య ఉద్దేశ్యములు :

- ఎ) ఎన్నుకోబడిన చేనేత సమూహములోని చేనేత కార్మికులను ఒక గ్రూపుగా ఏర్పరచి ఒక దృశ్య ప్రాధాన్యత కల్గిన ఉత్పత్తి సమూహముగా తయారు చేయుట.
- బి) చేనేత కార్మికుల గ్రూపులు తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడుటకై తగిన ఆర్థిక సహాయం చేయుట.

సి) సహకార, సహకారేతర రంగంలోని చేనేత కార్మికులను సంఘటితపరచడం.

డి) మార్కెటుకు అనుగుణంగా వస్త్రాలు తయారుచేయుటకు కావలసిన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని పెంచుకొని నాణ్యమైన వస్త్రాలు తయారు చేయుటకు తోడ్పడుట.

ఇ) చేనేత కార్మికులు నాణ్యమైన వస్త్రాలు తయారు చేసి, వస్త్రోత్పత్తిని పెంచడానికి అవసరమైన స్థలం వారికి ఏర్పరచడం.

ఎఫ్) మార్కెట్ అవసరాలకు తగినట్టుగా సంస్థలు, డిజైనర్లు, వృత్తినైపుణ్యం గల వారిని ఒక త్రాటి మీదకు తెచ్చి మార్కెటింగ్, డిజైనింగ్ మరియు ఉత్పత్తిని అనుసంధానం చేయడం.

జి) బ్యాంకుల నుండి, ఆర్థిక సంస్థల నుండి ఋణాలు మంజూరు చేయుటకు ప్రయత్నించడం.

జి) చేనేత కార్మికులను సహకార సమితిగా ఏర్పరచుటకు ప్రోత్సహించడం.

బి) ప్రతి సమూహమునకు అవసరానికి అనుగుణంగా సహాయపడటం.

ఈ సమిష్టి చేనేత అభివృద్ధి పథకంలో నాలుగు ఉప పథకములు ఉన్నాయి.

1. సమిష్టి చేనేత అభివృద్ధి పథకం

(Handlooms Cluster Development Scheme)

ఈ పథకంలో 300 నుండి 500 చేనేత మగ్గాలు ఉన్న సమూహమును గుర్తించి, ఈ పరిధిలోని చేనేత కార్మికులకు క్రింద చూపబడిన అంశములకు ఆర్థిక సహాయమును ఏర్పాటు చేస్తారు. ఇలాంటి ప్రతి సమూహమునకు అయ్యే ఖర్చు గరిష్టంగా **60 లక్షల రూపాయలుగా నిర్ణయించి**, ఈ ఖర్చును కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, చేనేత కార్మికుని (లబ్ధిదారుడు) వాటా చందాలుగా భరించవలెను. పథకము యొక్క కాలవ్యవధి 3 సంవత్సరాలుగా నిర్ణయించబడినది.

ఈ పథకము క్రింద గుర్తించబడిన చేనేత కార్మికులకు అవసరమైన శిక్షణ, డిజైనింగ్ మార్చి ఉత్పత్తిని మార్పుటకు, పని చేయుటకు అవసరమైన స్థలము సేకరించి **C.F.C.** 'బిల్డింగ్స్' కట్టుకొనుటకు, మౌలిక సదుపాయములు ఏర్పరచుకొనుటకు మరియు వారికి అవసరమైన మగ్గములు, జాకార్డులు, డాబీలు ఇతర సామాగ్రిని అందచేస్తారు. వీరిని గ్రూపులుగా ఏర్పాటు చేసి బ్యాంకుల నుండి ఋణ సదుపాయము కల్పించ బడుతుంది. ■

గా ఓటు కాంగ్రెస్ కు, తెలుగుదేశానికి వ్యతిరేకం : జేపీ

కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టిన అవిశ్వాస తీర్మానంపై తాను అధికార కాంగ్రెస్ కు, ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశంకు వ్యతిరేకంగా ఓటు వేశానని లోక్ సత్తా పార్టీ అధ్యక్షుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ స్పష్టంచేశారు. “అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీల అంకెల గారడీ ఎత్తుగడలో చిక్కుకోకుండా... ప్రభుత్వ విధానాల వైఫల్యాలను ఎండగట్టేందుకు, పరిష్కారాలను స్పష్టంగా ప్రజల ముందు ఉంచేందుకు అవిశ్వాస తీర్మానం ద్వారా లభించిన అవకాశాన్ని వినియోగించుకోవాలని చాలా లోతుగా ఆలోచించిన తర్వాత లోక్ సత్తా పార్టీ తటస్థంగా వుండాలని నిర్ణయించింది. ఎన్నికలలో పోటీ చేస్తున్న అభ్యర్థులెవరూ నచ్చకపోతే వారందరినీ తిరస్కరించే అధికారం ప్రజలకు ఉండాలని లోక్ సత్తా ఉద్యమం 14 ఏళ్ల క్రితమే ప్రతిపాదించింది. అటువంటి తిరస్కార (విచక్షణ) ఓటునే నేను అసెంబ్లీలో వినియోగించుకున్నాను” అని జేపీ పేర్కొన్నారు.

లోక్ సత్తా పార్టీ ప్రధాన కార్యాలయం
ఆదర్శనగర్ నుంచి బంజారాహిల్స్ కు మారిన సందర్భంగా డిసెంబర్ 8న కొత్త కార్యాలయంలో జేపీ మీడియాతో మాట్లాడుతూ... తాను అసెంబ్లీలో తీసుకున్న వైఖరిని కొంతమంది నందేహాలు వెలిబుచ్చినా, చాలామంది ప్రశంసించారని పేర్కొన్నారు.



“నేను అసెంబ్లీలో స్వతంత్ర అభ్యర్థిని కాదు. లోక్ సత్తా పార్టీ ప్రతినిధిని. మా పార్టీ భావజాలం అటు అధికార పార్టీకి, ఇటు ప్రతిపక్షానికి పూర్తి భిన్నమైనది. కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం రెండు పార్టీలూ అధికారం చుట్టూ తిరుగుతూ అవినీతి రాజకీయం చేస్తున్న సాంప్రదాయ పార్టీలని మా స్పష్టమైన అభిప్రాయం. రెండు పార్టీలూ అధికారాన్ని పూర్తిగా కేంద్రీకరించి స్థానిక ప్రభుత్వాలను నిర్వీర్యం చేశాయి. పేదరికాన్ని పెంచే విధానాలను అనుసరిస్తూ ప్రజల సాధికారతను, స్వతంత్ర జీవనాన్ని దెబ్బతీశాయి. అలాగే ఆ రెండు పార్టీలూ రైతుల తరుపున మొసలి కన్నీరు కారుస్తూ ఊకదంపుడు నినాదాలు చేస్తూ కుట్రపన్నినట్టు వ్యవసాయాన్ని నాశనం చేశాయి. తమ తాత్కాలిక రాజకీయ లబ్ధి కోసం కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం ప్రాంతీయ విద్వేషాలను రెచ్చగొట్టాయి. అధికారంలో ఉన్నవారిని దెబ్బతీయటం కోసం ఆ పార్టీలే ఈ అవకాశవాద వైఖరిని అవలంబించాయి. ప్రత్యామ్నాయ జనరాజకీయంతో స్పష్టమైన భావజాలం, విధానాలు, కార్యక్రమాలు ఉండి ప్రజలకు ఒక వేదికగా వచ్చిన లోక్ సత్తా పార్టీ... ఆ పార్టీలతో చేరటం ఏ రకంగా చూసినా సాధ్యంకాదు.

కొన్ని అంశాలపై మాత్రమే వారితో పనిచేయగలం తప్ప మొత్తంగా వాటి డొల్లరాజకీయాన్ని సమర్థించలేం.

“పరిపాలించేందుకు ఒక పార్టీకి స్పష్టమైన మెజారిటీ సాధించినప్పుడు, సాధారణంగా ఆ పార్టీ పూర్తి కాలం కొనసాగాలి. అవిశ్వాస తీర్మానమనేది బలమైన కారణంతో, విస్తృత ప్రజాప్రయోజనాలను పరిరక్షించటానికి చేపట్టాల్సిన ఒక తీవ్రమైన అడుగు. కేవలం ఆటగాళ్లను మార్చటానికి అదో అంకెలగారడీ ఎత్తుగడ కాకూడదు. ఎన్నికైన ప్రభుత్వాన్ని కిందికి దించాలంటే, మెజారిటీ మద్దతు కలిగి, పాలించే సత్తా గల సరైన, స్పష్టమైన ప్రత్యామ్నాయం ఉండాలి. ప్రస్తుత సందర్భంలో అటువంటి నిర్మాణాత్మక అవిశ్వాస తీర్మానానికి కావలసిన ప్రాతిపదికలు కొరవడ్డాయి.

లోక్ సత్తా కోరుతున్నట్టు బలమైన లోక్ పాల్ వస్తుందని విశ్వసిస్తున్నాం

లోక్ పాల్ బిల్లుపై పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘం ముందు

వారి పిలుపు మేరకు మూడున్నర గంటల పాటు లోక్ సత్తా తన అభిప్రాయాలను తెలియచేసింది, లోక్ సత్తా పార్టీ వైఖరిలో 90శాతాన్ని పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘం తీసుకుందని మీడియా కథనాల ప్రకారం తెలుస్తోంది జేపీ అన్నారు. లోక్ పాల్ తో పాటే రాష్ట్రాలలో లోకాయుక్త, సీబీఐకి స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి, దిగువ స్థాయి ఉద్యోగులను విజిలెన్స్ పరిధిలోకి తెచ్చి లోక్ పాల్ తో అనుసంధానం చేసి అంచెలంచెలుగా ఏర్పాట్లు వంటి అంశాల కోసం లోక్ సత్తా మాత్రమే తొలి నుంచీ వాదిస్తోందన్నారు. దేశసమగ్రత, ఐక్యత, భద్రత వంటి కొన్ని అంశాలలో ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేసి ప్రధానమంత్రిని కూడా లోక్ పాల్ పరిధిలోకి చేర్చవచ్చన్నారు. తాబట్టిన కుందేలుకు మూడే కాళ్లు అనే వైఖరి ప్రజాస్వామ్యంలో పనికిరాదని, కొన్ని సర్దుబాట్లతోనైనా బలమైన లోక్ పాల్ వ్యవస్థ వస్తుందని తాము ఆశిస్తున్నామని అన్నారు. అయితే అవినీతి ఆరోపణలపై స్వతంత్ర ప్రాసిక్యూషన్ తో, ప్రత్యేక కోర్టులలో విచారించి, అవినీతిపరులను జైళ్లలో పెట్టి, వారి ఆస్తులను జప్తు చేసేలా అవినీతినిరోధక చట్టాన్ని సవరించాల్సిందన్నారు. ఐఎన్ఎస్ అధికారిణి శ్రీలక్ష్మి విడుదలపై అడిగిన ఓ ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ... వ్యక్తులు ముఖ్యంకాదని, ఎంత పెద్దవ్యక్తిపైనైనా చట్టం నిర్దక్షిణ్యంగా వ్యవహరించాలని స్పష్టంచేశారు.

పోలవరంను వెంటనే చేపట్టాలి

ఏమాత్రం ఆలస్యంలేకుండా పోలవరం ప్రాజెక్టును వేగిరం చేపట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని జేపీ కోరారు. ప్రాజెక్టుకు బిడ్డింగ్ లో ప్రభుత్వానికి కొంత డబ్బు ఆదా అయిందని, ఇక మీదట ఖర్చు పెరగకుండా చూసుకోవాలని అన్నారు. గోదావరి జలాలను దిగువస్థాయిలో కృష్ణా బేసిన్ లోకి మళ్లించి నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం నీటిని తెలంగాణ, రాయలసీమలోని సాగుభూములకు మళ్లించాలని అన్నారు. ఎల్లంపల్లి వద్ద గోదావరి నీటిని తెలంగాణలోని చుట్టుపక్కల జిల్లాలకే వినియోగించి, హైదరాబాద్ కు తాగునీటిని నాగార్జునసాగర్ నుంచే తీసుకురావాలని లోక్ సత్తా తొలినుంచీ కోరుతోందని, ఇందుకు వెంటనే చర్యలు చేపట్టాలన్నారు. ఎల్లంపల్లి నుంచి గోదావరి జలాలను హైదరాబాద్ తరలించటం భారీ వ్యయం, ప్రయాసతో కూడుకున్నదే కాకుండా, తెలంగాణ ప్రాంతంలో సాగు నీటి ప్రయోజనాలను కూడా దెబ్బతీస్తుందన్నారు.

రిటైల్ చైన్లు రావాల్సిందే

చిల్లర వర్తకంలోకి పెట్టుబడుల వల్ల దళారీ వ్యవస్థపోయి

అటు రైతులకు, ఇటు వినియోగదారులకు లాభం చేకూరుతుందని, ఏటా 25-30శాతం మేర చిల్లర వర్తకం పెరుగుతుండటం వల్ల కిరాణావ్యాపారులకు కూడా నష్టం ఉండదని, అందువల్ల లోక్ సత్తా రిటైల్ గొలుసులను పూర్తిగా సమర్థిస్తుందని జేపీ స్పష్టంచేశారు. ఎన్డీయే అధికారంలో ఉండి ఉంటే ఈపాటికి ఎఫ్డీఐ కోసం బిల్లు ప్రవేశపెట్టేదని, ప్రతిపక్షంగా కాంగ్రెస్ ఖచ్చితంగా వ్యతిరేకించి ఉండేదని, చౌకబారు రాజకీయాలతో దేశప్రయోజనాలను నాశనం చేసే రాజకీయాలను సాంప్రదాయ రాజకీయపార్టీలు చేస్తున్నాయని జేపీ ధ్వజమెత్తారు. “పిల్లి ఎలకల్ని పట్టుకుంటున్నంతకాలం నల్లదా, తెల్లదా ముఖ్యం కాదు. రిటైల్ చైన్లు విదేశీయులు పెడతారా, భారతీయులే పెడతారా అనేది పెద్దవిషయం కాదు. కానీ అవి రావటం అవసరం” అన్నారు.

మూడంచెల వ్యవస్థను స్వాగతిస్తున్నాం...

స్థానిక ప్రభుత్వాలకు అధికారాల్ని, నిధుల్ని ఇచ్చేలా మౌలిక రాజ్యాంగ సవరణ కావాలి

పంచాయతీరాజ్ లో ఐదంచెల వ్యవస్థను మూడంచెలకు కుదించటాన్ని జేపీ స్వాగతించారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఆరు దశాబ్దాలు దాటినా ఇప్పటికీ స్థానిక ప్రభుత్వాలకు అధికారాలివ్వకుండా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తొక్కిపట్టటం ఘోరవైఫల్యమన్నారు. స్థానిక ప్రభుత్వాల సాధికారతకు 18ఏళ్ల క్రితం చేసిన రాజ్యాంగ సవరణల్ని కూడా సాంకేతిక లోపాలు ఉపయోగించుకుని తొక్కిపడుతున్నారని, ఇప్పటికైనా స్థానిక ప్రభుత్వాలకు అధికారాల్ని, నిధుల్ని విధిగా ఇచ్చే మౌలికమార్పులతో రాజ్యాంగ సవరణ చేయాలని అన్నారు.

మైనారిటీల ప్రయోజనాలను రాజీలేకుండా పరిరక్షించాలి

మతహింస నిరోధక బిల్లుపై ఓ ప్రశ్నకు జేపీ జవాబిస్తూ... కులం,మతం,ప్రాంతం,భాషతో సంబంధంలేకుండా మైనారిటీల ప్రయోజనాలను ప్రభుత్వం రాజీలేకుండా పరిరక్షించాలని, అయితే ఆ క్రమంలో దేశ సమాఖ్య (ఫెడరల్) వ్యవస్థకు భంగంవాటిల్లకుండా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని అన్నారు.

పార్టీ కొత్త కార్యాలయం రిబ్బన్ ని యువ కార్యకర్తలు మంగళ, శివాజీ చేత జేపీ కట్ చేయించారు. అంజేద్దార్, గాంధీ చిత్రపటాలకు పూలమాలలు వేసిన అనంతరం జాతీయ పతాకాన్ని, పార్టీ జెండాను ఆవిష్కరించారు. హిందూ, క్రైస్తవ, ఇస్లాం మతాలకు చెందిన పెద్దలు తమ ఆశీర్వాచనాలు పలికారు. ■

సమాజంలో, రాజకీయాలలో కీణిస్తున్న విలువలు

ప్రముఖ స్వాతంత్ర సమరయోధురాలు, క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలో వీరనారిగా పేరుపొందిన అరుణా అసఫ్ ఆలీ 1991 దశకంలో పేర్కొన్న అంశాలు నేటికి వర్తించేవిగా ఉన్నాయి. అందరూ ఆలోచించాల్సిన విషయాలను పాఠకుల దృష్టికి తేవడానికి ఈ వ్యాసాన్ని అందిస్తున్నాం.

ఎంత గొప్ప రాజకీయ వ్యవస్థ అయినా, దానిని వినియోగించేవారు విలువ లేని వ్యక్తిగత, కుటుంబ లేదా పార్టీ ప్రయోజనాల కోసం ప్రాకులాడితే అది దిగజారిపోతుంది. భారతదేశం నేడు చవి చూస్తున్న రాజకీయ, ఆర్థిక సంక్షోభం వేళ్ళు ఇటీవల కొన్ని దశాబ్దాలుగా మన వ్యక్తిగత, ప్రజా జీవితాలలో ఆధిపత్యం వహిస్తున్న తప్పుడు విలువలలో పాలుకుని ఉన్నాయి.

స్వాతంత్రోద్యమం లో నాయకత్వం వహించడంతో పాటు ప్రధాన కార్యకర్తలుగా నిలిచిన విద్యావంతులైన మధ్యతరగతి వర్గం వశ్చిమ గోళంలోని పారిశ్రామిక దేశాల జీవన శైలిని అనుకరిస్తూ, వినిమయ సంస్కృతి ప్రలోభాలలో చిక్కుకు పోయారు. ఇది పెద్ద ఎత్తున దారిద్ర్యానికి, నిరక్షరాస్యతకు కారణమయ్యింది. పాలనా యంత్రాంగంలోకి, నిరక్షరాస్యతకు కారణమయ్యింది. పాలనా యంత్రాంగంలో అవినీతి, ప్రభుత్వ ప్రైవేటు ఆర్థిక రంగాలు రెంటిలోనూ అక్రమాలకు ఊపిరిపోసింది.

ప్రభుత్వ నిధులతో పాఠశాలలు, కళాశాలల్లో గురవుతున్న నియతవిద్య నైతిక విలువలు లేకుండా పోయింది. ఆనియత విద్యారంగానికి చెందిన మాస్ మీడియా ఆత్మ- సుఖవాదాన్ని వినిమయవాదాన్ని చురుకుగా ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా దూరదర్శన్ తన వాణిజ్య ప్రకటనలు, వినోద కార్యక్రమాల

ద్వారా ఇది సాగిస్తోంది.

విద్యాబుద్ధులు నేర్వగలిగిన మన యువత, దురదృష్టవంతులను పట్టించుకోదు. “లక్షలాది మంది ఆకలి, అలక్ష్యాలకు గురవుతున్నంత కాలం, సొంత ఖర్చుతో చదువుకోగలిగిన అభాగ్యుల పట్ల కనీస దృష్టికూడా పెట్టలేని ప్రతి వ్యక్తిని నేను ద్రోహిగానే పరిగణిస్తాను” అని వివేకానంద

అన్నారు. మన యువతపై ఇలాంటి హెచ్చరికలు పనిచేయడం లేదు. నిజానికి నేటి యువతలో అనేకులకు వివేకానంద బోధనలే తెలియవు. ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి కొట్టుకుపోయే, ప్రజా జీవితంలో, వృత్తి రంగాలలో ప్రముఖులైన ఆదర్శప్రాయులుగా భావించబడే అనేక మంది “నీకు ఎదురైన నిరుపేద, బలహీనుడి ముఖం ఒకసారి గుర్తు తెచ్చుకో, నువ్వు వేసే అడుగు వారికి ఏ విధంగానైనా ఉపయోగపడుతుందా అని నిన్ను నువ్వు ప్రశ్నించుకో” అనే గాంధీజీ సూక్తులను విస్మరించారు.

ముందు ముందు వచ్చే పంక్తులలో, మన దృక్పథానికి రూపమిచ్చే నియత విద్యా సంస్థలు మాస్ మీడియాలో సంస్కరణలతో ప్రారంభించి వ్యక్తిగత, ప్రజా జీవితాలలో నైతిక ప్రమాణాలను మెరుగుపరచేందుకు దోహదపడగల చర్యలు కొన్ని వివరించాను.

విద్య ద్వారా విలువల సృష్టి

విద్యనుండి నైతిక విలువలను విడదీయడం వల్ల ఏర్పడిన నైతిక శూన్యతను కోరి తెచ్చుకున్న వినిమయవాదం ఆక్రమించింది. కళాశాల, పాఠశాల తప్పనిసరి బోధనాంశాలలో భాగంగా మానవ విలువల అభివృద్ధిని ఒక కోర్సుగా ప్రవేశపెట్టాల్సిన తరుణం ఇది కాదా? ఈ కోర్సులో భాగంగా



-కీ.శే. అరుణా అసఫ్ ఆలీ



వివిధ మతాలు మానవతా దృక్పథాన్ని పెంపొందించడంలో వహించిన పాత్ర గురించి ప్రముఖ వేదావులు, ఆలోచనాపరులు, సోషలిస్టు ఆధునిక శాస్త్ర దృక్పథం గల వివిధ విద్యా సంస్థల బోధనలను చేర్చాలి. వీరిలో అనేక మంది భావనలు మానవజాతి ఐక్యతను సమర్థించేవిగా, భూమి మీద గల సర్వ ప్రాణులతో పర్యావరణం ఏ విధంగా ముడిపడి వుందో చెబుతున్నాయి.

గాంధీజీ స్వాతంత్ర్యం రావడానికి దశాబ్దం క్రితం ఈ విధంగా వ్రాశారు. “వివిధ మత విశ్వాసాలకు చెందిన బాలలకు వారి మతమే అన్నిటికన్నా గొప్పదని లేదా అదొక్కటే నిజమైన మతమని బోధించినంతకాలం వారి మధ్య స్నేహస్ఫూర్తి పరిధివిల్లదని నేను భావిస్తాను. అన్ని మతాలకు నైతికతకు సంబంధించిన మౌలిక సూత్రాలు ఒక్కటే. పిల్లలకి అవే నేర్పాలి”.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వంలో విద్యాశాఖను చేపట్టిన నెల తరువాత 1947, ఫిబ్రవరిలో మౌలానా ఆజాద్ ఇలా చెప్పారు. “ప్రైవేటు సంస్థలలో అలవరచే మతభావాలు, విద్యార్థుల దృక్పథాన్ని విస్తృతపరచి, అందరి పట్ల సహనం, సుహృద్భావ స్ఫూర్తిని పెంచడానికి బదులు దానికి పూర్తి విరుద్ధ భావాలను పాదుకొల్పుతాయి. మత బోధనల ప్రధాన లక్ష్యం మరింత సహనం, విశాల దృక్పథాన్ని పెంపొందించడం. అందువల్ల ఈ అంశాన్ని ప్రైవేటు శక్తులకు విడిచి పెట్టే బదులు ప్రభుత్వమే చేపట్టడం వల్ల మరింత సమర్థవంతంగా నిర్వహించవచ్చునని నా అభిప్రాయం.”

డా॥ఎస్. రాధాకృష్ణన్ నాయకత్వంలోని యూనివర్సిటీ విద్యా కమిషన్ 1949లో రూపొందించిన నివేదికలో ఇదే తరహా అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేసింది. అప్పటికి రూపకల్పనలో వున్న స్వేచ్ఛా భారత రాజ్యాంగాన్ని ప్రస్తావిస్తూ “అధికారిక మతమనేది వుండదు. ప్రభుత్వం ఏ మతం పట్ల వక్షపాతంలో వ్యవహరించకూడదు. మన లౌకిక ప్రభుత్వ పునాది ఇదే అయితే లౌకికత్వమంటే మతపరమైన నిరక్షరాస్యత కాదు. అది లోతైన అధ్యాత్మిక భావన కావాలి” అని నివేదిక పేర్కొంది.

అయితే 1950 జనవరిలో అమలులోకి వచ్చిన రాజ్యాంగం మహాత్మాగాంధీ, మౌలానా ఆజాద్, రాధాకృష్ణన్ సూచనలకు విరుద్ధమైన నిబంధనలతో రూపొందింది. పూర్తిగా ప్రభుత్వ నిధులతో నడిచే ఏ విద్యా సంస్థలోనూ మత బోధనలను 28వ అధికరణ నిషేధిస్తోంది. కానీ, అదే నిబంధన, ప్రభుత్వ నిధులు పొందినా, ప్రైవేటుగా నడపబడే విద్యా సంస్థలలో మత

బోధనలను అనుమతించడం వంటే. విద్యా సంస్థలను నెలకొల్పి, నిర్వహించుకునేందుకు మత మైనారిటీలకు ప్రాథమిక హక్కు కల్పించబడింది. జమాత్-ఎ-ఇస్లామీ కాశ్మీర్లో ఇన్నేక్యుగా నడుపుతున్న వందలాది పాఠశాలలు, రాష్ట్రంలో మత ఛాందసవాదం పెరగడంలో ప్రధాన భూమిక పోషించినట్లు సర్వత్రా విశ్వసించబడుతోంది. సంబంధిత రాజ్యాంగ నిబంధనలను సమీక్షించవలసిన ఆవశ్యకత సుస్పష్టమవుతుంది.

ప్రజా భారత పాత్ర

భారతదేశంలో టెలివిజన్ వ్యవస్థ ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో ప్రత్యక్షంగా నిర్వహించబడుతోంది. బలమైన ఈ మాధ్యమం ద్వారా జరిగే అనియత విద్యా బోధన మన ప్రజలలో అనేకులకు అందుబాటులో లేదు. టి.వి. సెట్ కొనగలిగిన సామర్థ్యం గల మధ్య, ఎగువ తరగతి, పట్టణ కార్మికవర్గంలోని కొన్ని వర్గాలకు మాత్రమే ఇది సమాచారాన్ని (చాలా సార్లు అప్పటికి అధికారంలో వున్న రాజకీయ పార్టీ ప్రయోజనాలను నెరవేర్చేలా రూపొందించ బడినది) వినోదాన్ని (అందులో అధిక భాగం వెకిలితనమే అందిస్తుంది.

దూరదర్శన్ సాఫ్ట్వేర్ విషయమై ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఒక వర్కింగ్ గ్రూపు 1984 ఆరంభంలో సమర్పించిన తన నివేదికలో, ప్రపంచ పేదలలో అధికలు నివసించే దేశంలో విలాస వస్తువులు, సేవలుగా పరిగణించే వాటి ప్రకటనల ద్వారా ఆడంబరాల సంస్కృతిని ప్రోత్సహిస్తున్నారని తీవ్రంగా విమర్శించింది. ఎక్కువ మంది వీక్షకులను ఆకర్షించేందుకు, ప్రసార సమయాన్ని భర్తీ చేసేందుకు, తద్వారా వాణిజ్య ప్రకటనల నుండి ఎక్కువ ఆదాయం పొందేందుకు దూరదర్శన్ చలన చిత్రాల ప్రసారంపై అతిగా ఆధారపడటాన్ని కూడా దుయ్యబట్టింది. ఈ సినిమాలు చాలా మేరకు ఒకే మూసలో శాడిజంతో కూడిన హింస, స్త్రీ పురుషుల మధ్య వుండే గోప్యమైన అపురూప సంబంధాలను అసభ్యకరంగా చిత్రీకరించినవే.

ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోనే నడిచే ఆకాశవాణి కూడా ఎక్కువ మంది శ్రోతలను ఆకర్షించి, వాణిజ్య ప్రకటనల ద్వారా ఆదాయం పెంచుకునే ఏకైక లక్ష్యంతో హీనమైనవి కాకపోయినా రసాస్వాదన కలిగించని సినీ సంగీతంపైనే మితిమీరి ఆధారపడుతోంది. టెలివిజన్లోనే రేడియో కూడా కొనుగోలు చేసి, వాటిని నిర్వహించగల స్థోమత వున్న వారికి మాత్రమే అందుబాటులో ఉంటోంది. గ్రామీణ పేదలందరికీ రేడియో అందుబాటులోకి తెచ్చి, అందులో వారి సమస్యలు,

ప్రయోజనాలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలను ప్రసారం చేయడం యికా జరగవలసి వుంది.

ప్రైవేటు యాజమాన్యంలో లాభాల కోసమే నడిచే అనేక దినపత్రికలు, ఇతర పత్రికలు ప్రభుత్వ మీడియా కన్నా ఎక్కువగా ప్రజాశ్రేయస్సుకోసం పాటుపడుతున్నాయి. రెండవ ప్రెస్ కమిషన్ తన నివేదికలో (1982) ఈ విధంగా పేర్కొంది.

“ప్రధానంగా పట్టణ మధ్యతరగతి వర్గాలే లక్ష్యమైన భారతీయ పత్రికా రంగం రైతులు, వ్యవసాయ కార్మికులు, చేతివృత్తుల వారు, గిరిజనులు, గ్రామీణ జనాభాలోని ఇతర వర్గాల సమస్యల పట్ల ఎక్కువ ఆసక్తి చూపుతున్నది. నాయకత్వం లేదా యాజమాన్యం వైపు నుండి చూస్తే దారిద్ర్య సమస్యను వెలుగులోకి తేవలసిన అవసరం మన వార్తాపత్రికలకు లేదు. పాఠకులకు దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున జీవిస్తున్న వారిని గుర్తుచేసి, పాలక మధ్య తరగతి, ఎగువ తరగతి వారికి తరగతి వారికి తప్పు చేస్తున్నామన్న భావన కలిగించడంలో పత్రికలు కీలకపాత్ర పోషించాయి.”

స్వయం ప్రతిపత్తి, ఇంకా చెప్పాలంటే ఇటీవలి టెలివిజన్ ప్రైవేటీకరణ అంశాలు అందరి దృష్టిని ఆకర్షించాయి తప్ప, ప్రజలకు ప్రయోజనం చేకూర్చే అభివృద్ధి క్రమాన్ని ప్రోత్సహించడంలో దూరదర్శన్, ఆకాశవాణిలు పోషించాల్సిన పాత్ర వంటి కీలక విషయాలు ఎవ్వరికీ గుర్తు రాలేదు.

ప్రేక్షకులు లేదా శ్రోతల అభిరుచిని దిగజార్చడానికి బదులు పెంపొందించడంలో, అక్షరాస్యత విస్తరించడానికి, సామాజిక చైతన్యస్థాయిని పెంచడంలో ఎలక్ట్రానిక్ మీడియాని వినియోగించుకోవాలని ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తేవలసిన బాధ్యత చట్టసభ్యులకే కాదు, ప్రజా సేవకులు, ప్రచారకర్తలపైన కూడా లేదా?

మైనారిటీ మహిళల దురవస్థ

ఎన్నికల రాజకీయాల కారణంగా లౌకికవాదం ఎంత సంకుచితంగా మారినదంటే, మిగిలిన విషయాలెలా వున్నా మైనారిటీ వర్గాల ప్రత్యేక చట్టాల (పర్సనల్ లా) లో జోక్యం చేసుకోకపోవడం. ఇటు వామపక్ష, అటు మితవాద పార్టీలలో ఏ ఒక్కటి ముస్లిం మహిళా చట్టం రద్దు కోరలేదు. ఇతర భారతీయ పురుషులలానే ముస్లిం పురుషులు కూడా ఆర్థిక సహాయం అవసరమైన మాజీ భార్యకు భరణం ఇచ్చేలా చేసే సుప్రీంకోర్టు తీర్పును తారుమారు చేసే లక్ష్యంతో 1986లో రూపొందించబడిన దురదృష్టకరమైన చట్టమిది.

హిందూ వివాహ చట్టం, వారసత్వ హక్కు చట్టాలలో అనేకమైన సంస్కరణలు చేపట్టడం ద్వారా 1950వ దశకం మధ్య మొదలైన భారతదేశ మహిళా విముక్తి క్రమాన్ని ప్రగతిశీలమైనదిగా చెప్పుకునే రాజకీయపార్టీలు ముందుకు తీసుకువెళ్ళగలవని ఆశించి ఉంటారు. కానీ దానికి పూర్తి భిన్నంగా జరిగింది. ఓట్ల కోసం మైనారిటీ వర్గాలకు చెందిన మితవాద, పురుషాధికారం మూర్తిభవించిన నేతల మీద రాజకీయపార్టీలు ఆధారపడడం ప్రధాన కారణం. బిజెపి మినహా అన్ని ప్రధాన పార్టీలు, 1989, 1991 లోక్ సభ ఎన్నికల మానిఫెస్టోలలో మైనారిటీ ప్రత్యేక చట్టాలలో జోక్యం చేసుకోరాదని నిర్ణయించుకున్నాయి లేదా ఉమ్మడి పౌరస్మృతి విషయంలో మౌనం వహించేందుకే ఎంచుకున్నాయి. ఫలితంగా ముస్లిం మహిళలు బహు భార్యత్వాన్ని భరించక తప్పని సిగ్గుచేటైన పరిస్థితికి దారి తీసింది. అలాగే క్రైస్తవ వివాహ చట్టం క్రింద వివాహం చేసుకునే మహిళలు కలతల కాపురం నుండి విముక్తి పొందడానికి రెండు అభియోగాలు రుజువు చేయాల్సి వుంటుంది. ఒకటి భర్త క్రూరత్వాన్ని, రెండు వివాహేతర సంబంధాలు. అందుకే తప్పనిసరి తదినలలా వివాహాన్ని కొనసాగించేలా చేస్తోంది.

మహిళలు, వారితో పాటు స్త్రీ సమానత్వాన్ని విశ్వసించే పురుషులు పార్టీ అనుబంధాలకు అతీతంగా మన శాసనసభ్యుల సామాజిక చైతన్యాన్ని వేల్కొనిపాల్సిన తరుణం ఆసన్నమయింది. భారత పౌరులందరికీ వర్తించేలా ఉమ్మడి పౌరస్మృతి రూపొందించేందుకు ప్రభుత్వం కృషి చేయాలని ప్రభుత్వ విధాన ఆదేశిక సూత్రం పొందుపరచిన 44వ రాజ్యాంగ అధికరణ అమలు కోసం ప్రజా సేవకులు, ప్రచారకులు డిమాండ్ చేయాలి.

ప్రణాళికకు గాంధేయ దిద్దుబాటు

ప్రజాస్వామ్యం, పౌరహక్కుల పరిధిలోనే ఆర్థిక న్యాయం, సమాన, అవకాశాలు కల్పించేందుకు 1950వ దశకం ఆరంభంలో ప్రారంభించిన ప్రణాళికా క్రమాన్ని విచ్ఛిన్నం చేసిన ఉన్నత వర్గాల పక్షపాతాన్ని సరిదిద్దవలసిన అవశ్యకత ఎంతైనా వుంది. ఈ ఉన్నత వర్గ పక్షపాతం మారుతీకార్ల ద్వారా వెలుగుచూసింది. అప్పుతెచ్చుకున్న విదేశీ మారక ద్రవ్యంతో దిగుమతి చేసుకునే క్రూడ్ అయిల్ ని శుద్ధి చేసి వెలికితీసే పెట్రోల్ తో నడిచే ఈ కార్లు ప్రభుత్వ రంగంలో తయారై మన నగర రోడ్ల మీద షికార్లు చేస్తున్నాయి. ఉన్నత వర్గం సేవకే



ఉద్దేశించబడిన మరో అభివృద్ధి చిహ్నం. అప్పు తెచ్చుకున్న విదేశీ మారక ద్రవ్యంతోనే కొనుగోలు చేసే భారత వైమానిక సంస్థ విమానాల రాకపోకలను క్రమేపీ విస్తరించడం ద్వారా వైమానిక యానాలను పెంచడం. దేశీయ సర్వీసులలో తీసుకువెళ్ళే ప్రయాణీకుల సంఖ్య 1960-61లో 7,90,000 నుండి 1988-89 నాటికి 10,110,000లకు పెరిగింది. ఇందులో 75శాతం ఖరీదైన ప్రయాణీకులు. సుమారు 6 శాతం రాయితీలలో ప్రయాణించే రక్షణ సిబ్బంది కుటుంబ సభ్యులు, విద్యార్థులు, వీరు ఖచ్చితంగా ఆర్థికంగా బలహీనవర్గాలు కాదు. భస్మాసురుడిలాగా పారిశ్రామికీకరణకు కూడా దాని అంతం దానిలోనే వున్నట్లుంది. భారీ లాభాలు తెచ్చే విలాస వస్తువుల ఉత్పాదన ఒకవైపు కుప్పలు తెప్పలుగా జరుగుతుంటే మరోవైపు మన జనాభాలో అత్యధికులకు కనీస అవసరాలు కూడా తీరడం లేదు.

ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధికి ఆద్యుడైన జవహర్‌లాల్ నెహ్రూలోనే పారిశ్రామికీకరణ గురించి పునరాలోచన మొదలయ్యింది. గర్భదారిద్ర్యానికి పారిశ్రామికీకరణ ఏకైక నివారణ అనే ఆలోచన మారింది. 1963, డిసెంబరు 11న లోక్‌నభలో జరిగిన ఒక చర్చలో ఆయనే దానిని అంగీకరించారు. “ఒక విషయం నాకు చాలా విచారణ కలిగిస్తోంది. ప్రణాళిక వల్ల ప్రయోజనం పొందని వారు, అంతులేని బాధాకరమైన దరిద్రంతో మగ్గుతున్నవారు భారతదేశంలో అనేకులున్నారు. మహాత్మాగాంధీ వైఖరి గురించి పదే పదే ఆలోచించడం మొదలుపెట్టాను. ఈ సందర్భంగా ఆయన పేరు ప్రస్తావించడం మొదలుపెట్టాను. ఈ సందర్భంగా ఆయన పేరు ప్రస్తావించడం కొంచెం కష్టంగానే వుంటుంది. ఆధునిక యంత్రాల పట్ల నాకు అపారమైన అభిమానం. ఉత్తమ యంత్రాలు అత్యుత్తమ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మనకు వుండాలనుకుంటాను. కానీ భారతదేశంలో పరిస్థితులను గమనిస్తే, మనం ఎంత వేగంగా యంత్ర కాలం వైపు పురోగమించినా, అనేకానేకులకు దాని ఛాయలు కూడా సోకడం లేదన్న నగ్గుసత్యం కళ్ళెదుట కనిపిస్తోంది. మరికొంత కాలం పాటు వారికి అవి అందకపోవచ్చు కూడా. మరొక మార్గమేదైనా కనుగోనాలి.”

గాంధీజీ సూచించిన ప్రత్యామ్నాయ వైఖరి సాధ్యమైనంత వరకూ స్థానిక వనరులను, మానవ శక్తిని, పదార్థాలను వినియోగించుకుంటూ, గ్రామ, ప్రాంతీయ స్థాయి అవసరాలను పరిపూర్తి చేస్తూ ఆర్థికాభివృద్ధి సాధించడం. “నాకు వున్న

అభ్యంతరం యంత్రాల పట్ల వ్యామోహం, ఖచ్చితంగా చెప్పాలంటే యంత్రాల పట్ల కూడా కాదు, వేలాది మంది పని లేకుండా అల్లాడుతుంటే కొందరు వ్యక్తులు శ్రమని ఆదా చేయడం. నేను నమయాన్ని, శ్రమని పొదుపు చేయాలనుకున్నాను. కానీ, అది కొందరికే కాదు, ప్రజలందరికీ దక్కాలనుకున్నాను.”

భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ సమగ్రత అయోచితంగా వచ్చినది కాదు. దేశ మారుమూల ప్రాంతాలలో అనేక విలాస వస్తువులు తయారవుతున్నాయి. వాటిని డీజిల్ ఆధారిత రవాణా ద్వారా రైలు, రోడ్లు మార్గాల ద్వారా, కొనుగోలు శక్తి కేంద్రీకృతమైన మహా నగరాలు, పెద్ద పట్టణాలకు తరలిస్తారు. మరోవైపు పంజాబ్‌లోని మిగులు గోధుమ ఆహారలోటు ఎదుర్కొంటున్న ఇతర ప్రాంతాల ప్రజల ఆకలి తీరుస్తోందన్నది పచ్చి నిజం. మన జాతీయ ఆర్థిక సమగ్రత ప్రాథమికంగా సామాన్యుడికి ప్రయోజనం చేకూర్చగలుగుతుందా అన్నది మనం సమీక్షించుకోవాలి. అదే విధంగా ప్రస్తుత అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సమగ్రత ప్రధానంగా వివిధ దేశాలలోని పాలక ఉన్నత వర్గాలను ఏకతాటి పైకి తెచ్చేదిగా, వారికి ప్రయోజనం చేకూర్చేదిగా రూపొందించబడింది.

భారత జనాభాలోని ఉన్నత వర్గానికి ఉపయోగపడే విలాస వస్తువుల ఉత్పత్తి, విలాసమైన సేవలలోని విదేశీ ఆర్థిక, సాంకేతిక సహకారం వుంటోందనడానికి అనేక ఉదాహరణలున్నాయి. ఈ సాంకేతిక పరిజ్ఞానాలు విలువ కట్టలేనివి. కొద్ది మందికి సౌకర్యాలు పెంచడానికి లేక లక్షలాది మందికి గౌరవప్రదమైన జీవితం అందించడానికి ఉపయోగిస్తున్నారా అన్నది అధికారంలో వున్న వారి గుణగణాల మీద ఆధారపడి వుంటుంది.

పార్టీ నిధులు - ఎన్నికల వ్యయం

పార్టీ నిధుల పరిమాణం, వర్గాల తప్పనిసరి ఆడిటింగ్, వివరాల ప్రచురణను దాటవేసేందుకే రాజకీయ పార్టీలు ప్రయత్నిస్తాయి. అందులో గోప్యంగా వుంచుకోవలసినవి చాలానే వుంటాయనుకోండి! ఎన్నికలలో అభ్యర్థి కోసం అతడిపార్టీ చేసే ప్రచార వ్యయం సహా అభ్యర్థి మొత్తం వ్యయానికి సహేతుకమైన పరిమితి విధించడంతో సహా మన ప్రజా జీవితాన్ని ప్రక్షాళన చేయడం ఎంతైనా అవసరం. తక్షణం దృష్టి సారించవలసిన ఇతర ఎన్నికల సంస్కరణలు అనేకం వున్నాయి.

చట్టసభ లోపల, వెలుపల పని తీరును బట్టి ప్రజా విశ్వాసం

సన్నగిల్లిన తమ ప్రతినిధిని వెనక్కి పిలుచుకునే సాధికారత ఓటర్లకు కల్పించడం అందులో ఒకటి. ఓటరును గందరగోళపరిచేలా సుదీర్ఘమైన బ్యాలెట్ ముద్రించడానికి దారి తీస్తే ఆషామాషీ అభ్యర్థిత్వాలను నిరుత్సాహపరిచేందుకు కొన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి. నియోజకవర్గానికి చెందిన నిర్దిష్ట సంఖ్యలో అర్హులైన ఓటర్లు అభ్యర్థిని ప్రతిపాదించేలా చేయడం, అభ్యర్థి డిపాజిట్ మొత్తాన్ని పెంచడం ఈ చర్యలలో కొన్ని. అయితే డిపాజిట్ ఆషామాషీ అభ్యర్థులను అంతగా నివారించలేదు. దీనికి కారణం దశాబ్దాలుగా వున్న ద్రవ్యోల్బణం.

అభ్యర్థి మరణించిన పక్షంలో సదరు నియోజకవర్గం ఎన్నికను వాయిదా వేయడం మన ఎన్నికల చట్టం నిబంధనలలో వుంది. దీనిని సహేతుకంగా సవరించాలి. దీనికి పరిష్కారం కూడా సాధ్యమే. ఏ రాజకీయ పార్టీ అభ్యర్థి మరణిస్తే ఆ పార్టీ అదే స్థానంలో మరో అభ్యర్థిని నిలబెట్టేందుకు అనుమతించాలి. అంతే కాదు, స్వతంత్ర అభ్యర్థి మరణంలో ఎన్నికల క్రమం స్తంభించకుండా చూడాలి.

ఎన్నికల వ్యవస్థలో వున్న లోపాల వల్ల రాజకీయ పార్టీలకు ఎంతో కొంత ప్రయోజనం వున్నందున సంస్కరణలు అమలు చేయించేందుకు ప్రజాభిప్రాయాన్ని సమీకరించి, ఒత్తిడి తేవాలి.

దామాషా ప్రాతినిధ్యం

లోక్ సభ లేదా రాష్ట్ర శాసనసభ ఎన్నికలలో ఏదో ఒక దశలో, ఏదో ఒక పార్టీకి ప్రయోజనం కలిగించిన మన ఎన్నికల వ్యవస్థలోని పెద్ద లోపం స్వల్ప మెజారిటీ ప్రాతినిధ్యం. ఇప్పటికీ ఇది అపరిష్కృతంగానే వుంది. దేశ విభజన సంక్షోభం నడుమ, బ్రిటీష్ మన దేశంలో ప్రవేశపెట్టిన ఏకసభ్య నియోజకవర్గాల వ్యవస్థను స్వాతంత్ర్యం అనంతరం కూడా విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించకుండానే కొనసాగించడం ఆశ్చర్యమేమీ కలిగించడం లేదు. అయితే 1951-52లో జరిపిన తొట్టతొలి ఎన్నికలే ఈ వ్యవస్థలోని అసమతులత గురించి రాజకీయ పార్టీలకు కనువిప్పు కలిగించి వుండాల్సింది. ఈ వ్యవస్థ బ్రిటన్ లోని అనేక విమర్శలకు గురయ్యింది. ఎందుకంటే భారత్ లానే అక్కడ కూడా స్వల్ప మెజారిటీ ప్రాతినిధ్య వ్యవస్థ ఓటర్లలోని అతి పెద్ద వర్గానికి తగిన ప్రాతినిధ్యం లేకుండా చేసింది. ఈ పద్ధతి వల్ల బహుముఖ పోటీ వున్న ఒక నియోజకవర్గంలో 40 శాతం ఓట్లు దక్కించుకున్న అభ్యర్థి నియోజకవర్గానికి ఎకైక ప్రతినిధిగా నిలుస్తాడు. అతడికి ఓటు వేయని మిగిలిన 60 శాతం ఓటర్లకు ప్రాతినిధ్యం వుండదన్న మాట. జనాభాలో సగం బలం కూడా

లేని రాజకీయ పార్టీలకు శాసనసభలో భారీ మెజారిటీ లభిస్తూ వుంటుంది.

రాజకీయ పార్టీలను సంకీర్ణ ప్రభుత్వాలలో పనిచేసేందుకు ప్రోత్సహించడానికి బదులు, దామాషా ప్రాతినిధ్య వ్యవస్థను ఎంచుకుని వుంటే పరిస్థితులు భిన్నంగా వుండేవి. ప్రస్తుత వ్యవస్థ ఘర్షణాత్మక రాజకీయాలను ప్రోత్సహిస్తోంది. చట్టసభలలో తమకు తగిన ప్రాతినిధ్యం నిరాకరించబడిన రాజకీయ పార్టీలు ప్రభుత్వాల కాలపరిమితి పూర్తి కాకుండానే రాజీనామాలు కోసం డిమాండ్ చేయడానికి దారితీస్తోంది. దీనినే అస్థిరీకరణగా అభివర్ణించవచ్చు. బంద్ లు, ఇతర ఆందోళనలు తరచూ సాధారణ జనజీవనాన్ని అస్తవ్యస్తం చేస్తుంటాయి.

కేంద్రంలో గానీ, రాష్ట్రంలో గానీ ప్రస్తుత ఎన్నికల వ్యవస్థ పాలకపార్టీలోనే అధిక ఓట్లు పొందినవారికి సంపూర్ణ అధికారాన్ని కట్టబెడుతుంది. ఎందుకంటే ఆ వ్యక్తికి శాసనసభలో భారీ మెజారిటీ వుంటుంది. ఇది ప్రధానమంత్రి లేదా ముఖ్యమంత్రికే గుత్తాధిపత్యముండే వ్యవస్థను ప్రోత్సహిస్తుంది. అనేక దశాబ్దాలుగా లోక్ సభలో ఒకే పార్టీకి సంపూర్ణ మెజారిటీ లభించిన సందర్భాలలో (ప్రజా ఓటులో పూర్తి మెజారిటీ దక్కకపోయినా) రాష్ట్ర గవర్నర్ కార్యాలయం కేంద్ర ప్రభుత్వ తొత్తు సంస్థగా దిగజార్చబడుతుంది. అత్యున్నత స్థానమైన రాష్ట్రపతి పదవి కూడా గౌరవం కోల్పోతుంది.

ప్రధానమంత్రి గుత్తాధికారిగా వుండే నియంతృత్వ ప్రభుత్వం 1989, 1991 ఎన్నికల దగ్గర నుండి హంగ్ లోక్ సభ కారణంగా, కేంద్రంలో ఏకాభిప్రాయ ధోరణిని అనుసరిస్తోంది. ఘర్షణాత్మక రాజకీయాల స్థానే సురక్షితమైన ఏకాభిప్రాయ రాజకీయాలు ఉద్భవించాలంటే ప్రజా మద్దతుకు అనుగుణంగా రాజకీయ పార్టీలకు దామాషా ప్రాతినిధ్యం వుండేలా వ్యవస్థాగత సంస్కరణలు చేపట్టాలి.

కాంగ్రెస్ లో భాగంగా వుండే భారత వామపక్షం స్వాతంత్ర్యానికి ముందు నుండి కాంగ్రెస్ సంస్థాగత ఎన్నికలలో దామాషా ప్రాతినిధ్యం కోసం డిమాండ్ చేసేది. అయితే స్వాతంత్ర్యానంతరం కేరళ, పశ్చిమబెంగాల్ లలో ఎన్నికలు కమ్యూనిస్టులకు అధికారం కట్టబెట్టాక, దామాషా ప్రాతినిధ్యం పట్ల వారిలో ఆసక్తి సన్నగిల్లింది. ఇప్పుడు ఆ సంస్కరణల కోసం ప్రజలలో చైతన్యం కలిగించి, ఒత్తిడి తేవలసిన బాధ్యత పార్టీయేతర పౌరలదే.

అభివృద్ధి వలంటీర్లు

ప్రపంచ వ్యాపితంగా రాజకీయ ప్రజాస్వామ్యాల చరిత్ర



వయోజన ఓటు హక్కు రహస్యఓటు ఆవశ్యకతను తెలియచెప్పింది తప్ప, ప్రజా విముక్తికి అవసరమైన పరిస్థితులను వివరించలేదు. హిందువులు, మహిళలు లేదా గిరిజనులు వంటి అణగారిన వర్గాలకి విముక్తి కలిగించడానికి దేశ రాజ్యాంగ పరిధిలో వారి హక్కులను పరిరక్షించేందుకు వారిలో చైతన్యం తెచ్చి, సంఘటితపరచగల నిబద్ధులైన కార్యకర్తల కార్యచరణ అవసరం. అది లేకపోతే పేదలు, పీడితులు తమ ఓట్లను, తమ ప్రయోజనాలను కాపాడగలిగిన నిజమైన ప్రతినిధులకు బదులు వాగాడంబరులకు వేయవచ్చు. ప్రతి ఐదేళ్ళకు ఓటు వేసేందుకు గల హక్కు వారికి “అధికారుల వడ్డించిన విస్తరి” నుండి ఒక రొట్టెముక్కను మాత్రం సాధించి పెడుతుంది.

ప్రజా జీవితంలో ప్రమాణాలు తరిగిపోతున్నా, భోగలాలనతో కూడిన వినిమయవాదం పెరుగుతున్నా అదృష్టవశాత్తూ విద్యావంతులైన మన యువతీ యువకులలో తమ శక్తిని, ప్రతిభని సమాజ మెరుగుదలకు వినియోగించాల నుకునేవారు వున్నారు. అయితే అటువంటి సామాజిక చైతన్యం, విద్య వున్న యువకులు దేశ నిర్మాణం, చైతన్యాన్ని పెంచడంలో తమను తాము లగ్నం చేసేందుకు అనువైన జీవన భృతిని అందించగల సంస్థలు వుండాలి. సమాజం పట్ల తమకు గల ఆందోళన నిర్మాణాత్మకంగా వ్యక్తీకరించే అవకాశం లేకపోతే యువతలో కొందరు హింసా మార్గాన్ని, నక్సలిజం లేదా ఇతర మార్గాలను అనుసరిస్తారు. మిగిలిన వారు ప్రభుత్వ లేదా ప్రైవేటు ఉపాధి రంగంలోని కేరీరిజం అనే పోటీ ప్రపంచంలోకి లాగివేయబడతారు.

ప్రభుత్వంలోని అభివృద్ధి విభాగాలకంటే, అభివృద్ధి కోసం పాటుపాడే వలంటీర్ల పని మరింత ప్రభావవంతమైనది. రాజస్థాన్, అలోనియాలోని సోషల్ వర్క్ అండ్ రీసెర్చ్ సెంటర్, డా॥అనీల్ సర్గోపాల్, ఆయన సహచరులు హోషంగాబాద్లో చేపట్టిన గ్రామీణ ఆరోగ్య, విద్యా ప్రయోగం, అహ్మద్ నగర్ జిల్లా (మహారాష్ట్ర) లోని జంషేడ్ లో డా॥ఆర్.ఎస్. ఆరోల్ ప్రారంభించిన కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య సేవలు, అదే జిల్లాలో మాజీ సైనికుడు అన్నాహజారే రలేగాం సిద్ధి గ్రామంలో చేస్తున్న కృషి... ఇవన్నీ ప్రజల సహాయంలో గ్రామీణ పునరుద్ధరణకు సజీవ ఉదాహరణలు. ప్రతి గ్రామం లేదా కమ్యూనిటీలోనూ ప్రభుత్వేతర సంస్థలు సమన్వయంతో సమయం కేటాయించ లేకపోయినా ఆర్థిక సహాయం చేసే దాతల అండతో, స్థానిక వలంటీర్లతో కలిసి కృషిచేస్తే ఇలాంటి మంచి పనులు అనేక రెట్లు చేయవచ్చు.

రక్షిత వివక్ష

సమాజంలో ఎలాంటి ప్రయోజనాలు పొందని వర్గాల కోసం రాజ్యాంగం నిర్దేశించిన ప్రత్యేక నిబంధనలు షెడ్యూల్ కులాలు, తెగలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులలోని సామాన్యులకు ఏ మాత్రం ప్రయోజనం కలిగించడం లేదు. ఈ వర్గాలలో కొందరు (ఈశాన్య ప్రాంతంలోని విద్యాపరంగా అభివృద్ధి చెందిన కొన్ని గిరిజన తెగల వంటివి) ప్రతి గ్రూపులోని సంపన్నుల, విద్యను అర్జించగలిగినవారికి మాత్రమే ప్రయోజనాలు దక్కాయి. ఈ లబ్ధిదారులు కూడా ప్రస్తుతం వేళ్ళూనుకుని వున్న అసమంజస సామాజిక వ్యవస్థకు అలవాటుపడిపోవడానికే ఇష్టపడు తున్నారు.

మెజారిటీ హరిజనులు, గిరిజనులలో అత్యంత వెనుకబడిన వర్గాలు, ఒ.బి.సి.లలో నిరక్షరాస్యులు, నిష్టదరిద్రుల దురవస్థ వీరికి పట్టడం లేదు. రక్షిత వివక్ష కోసం గుర్తించబడిన సామాజిక వర్గాలలోని నిరుపేద కుటుంబాలకు చెందిన విద్యార్థులు, అభ్యర్థులకు మాత్రమే విద్యాసంస్థలు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్లు పరిమితం చేయడం ఒక్కటే ఇంతవరకూ చర్చించబడిన దిద్దుబాటు చర్య. ఇది నిజంగా కాంక్షించదగినదే అయినా మరింత క్రియాశీల ధోరణి అవసరం.

రక్షిత వివక్ష అంటే కులం, తెగ వీటికి అతీతంగా సంపన్న కుటుంబాలకు చెందిన విద్యార్థులకు ఉచిత లేదా రాయితీలతో కూడిన విద్యను అది కూడా ఉన్నత, వృత్తి విద్యా సంస్థలలో నిరాకరించాలి. అయితే వీరందరికీ విద్య అందుబాటులో వుండేలా చూడాలి. తద్వారా పొదుపు చేసిన ప్రభుత్వ నిధులకు ప్రాథమిక, సెకండరీ విద్యను సార్వజనీకరించేందుకు వినియోగించాలి. వీటితో పాటు వృత్తి శిక్షణ సౌకర్యాలను అనేక రెట్లు పెంచాలి. అలాగే ఆర్థిక స్తోమత లేని కుటుంబాల విద్యార్థులకు, కుల, మత, తెగలకు అతీతంగా ఉచిత బోధన వసతి కల్పించాలి. అది కూడా ప్రాథమిక స్థాయి నుండి ఉన్నత విద్య వరకూ, పిల్లల్ని ముఖ్యంగా పట్టణ మురికివాడలు, గ్రామాలలోని బాలికలను పాఠశాలల్లో చేర్చేలా ప్రోత్సహించేందుకు ప్రోత్సాహకాలు యివ్వాలి.

పైన చెప్పిన పద్ధతులలో విద్యను సార్వజనీకరిస్తే కొంతకాలం తరువాత కులం, మతం, తెగ, జాతి ప్రాతిపదికన కల్పిస్తున్న రక్షిత వివక్ష అవసరమే వుండదు. నిజానికి ఈ రిజర్వేషన్లు నిరాశనిస్పృహలు నిండిన రాజకీయవేత్తలు ఓట్ల అన్వేషణలో సామాజిక వైరుధ్యాలకు ఆజ్యం పోసేందుకే ఉపయోగపడుతున్నాయి. ■

యువసత్తా కార్యక్రమాలు



'అవి రాజకీయ కిరణాలు'

విజయనగరం : రాష్ట్రంలో మూతపడిన కంపెనీల్లో కూడా ఉద్యోగలిస్తామంటూ ప్రచారం చేస్తున్న ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి చేపట్టిన రాజీవ్ యువ కిరణాలు రాజకీయ కిరణాలుగా మారిపోయాయని యువసత్తా రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు పోతూరి శివాజీ రాజు ఎద్దేవా చేశారు. స్థానిక ప్రెస్ క్లబ్ లో నిర్వహించిన యూత్ అసెంబ్లీ కార్యక్రమంలో ఆయన ప్రసంగించారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కోట్లాది మంది యువత ఉపాధి కోసం ఆశ వడుతూ కార్యాలయాల చుట్టూ తిరుగుతున్నారన్నారు. ప్రభుత్వం మాత్రం ఇప్పటికే వివిధ విభాగాల్లో పనిచేస్తున్న వారి వివరాలు సేకరించి కొత్తగా ఉపాధి కల్పించినట్లు ప్రజలను నమ్మిస్తోందని విమర్శించారు. 2014 ఎన్నికల్లో 60 శాతం యువత ఓటింగ్ లో పాల్గొనే అవకాశం ఉన్నందున జనాకర్షక పథకాల్లో భాగంగా రాజీవ్ యువకిరణాలు ప్రవేశపెట్టారన్నారు. రాష్ట్ర యువసత్తా ఉపాధ్యక్షుడు పంచాది రాంబాబు మాట్లాడుతూ విజయనగరం, విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పాలకులు చేస్తున్న నిర్వాహకాన్ని యువతకు తెలియజేసేందుకు యూత్ అసెంబ్లీ నిర్వహిస్తున్నామన్నారు. సమావేశంలో జిల్లా యువసత్తా అధ్యక్ష కార్యదర్శులు పి. వెంకటరమణ, కె.దయానంద్ పాల్గొన్నారు. వివిధ రంగాలకు చెందిన యువత పాల్గొని తమ అభిప్రాయాలను తెలిపారు.

రాజకీయాల్లో యువత భాగస్వామ్యం కావాలి

శ్రీకాకుళం టౌన్ : ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణకు అవినీతి రహిత పాలన కోసం యువత రాజకీయాల్లోకి రావాలని యువసత్తా

రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు పి. శివాజీ పిలుపునిచ్చారు. స్థానిక ప్రెస్ క్లబ్ లో “రాష్ట్రంలో రాజకీయాలు, యువత ఆలోచనలు” అనే అంశంపై యూత్ అసెంబ్లీని నిర్వహించారు. రాష్ట్రంలో వచ్చే ఎన్నికల్లో 60 శాతం మంది యువత క్రియాశీలకంగా పాల్గొనబోతున్న తరుణంలో వారిని ఆకర్షించేందుకు కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు కుట్రలు చేస్తున్నాయన్నారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో రాజకీయాలకు, పాలనకు, ప్రజలకు మధ్య సంబంధాలు పూర్తిగా తెగిపోయాయన్నారు. ప్రజలు మధ్య ఉండాల్సిన రాజకీయాలు అధికారం, పదవులు అవినీతి చుట్టూ తిరగడం బాధాకరమన్నారు. ఈ



దుస్థితిని యువతే రక్షించాలన్నారు. రాష్ట్రంలో యువతను ఒక వేదికపైకి తెచ్చే దిశగా లోక్ సత్తా పార్టీ యువజన విభాగం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా యూత్ అసెంబ్లీని చేపడుతుందన్నారు. కార్యక్రమాన్ని శ్రీకాకుళం నుంచే శ్రీకారం చుట్టామని యువసత్తా రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు పంచాది రాంబాబు తెలిపారు. నాణ్యమైన విద్య ఉద్యోగ, ఉపాధి వృత్తి నైపుణ్యం పెంచేందుకు నిధులు కేటాయించాలన్నారు. రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగానికి ప్రభుత్వ విధానాలే కారణమన్నారు. పథకాల పేరు మారిస్తే ఫలితాలు రావని, సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అర్హులకు అందించాలన్నారు. కార్యక్రమంలో యువకులు ఉత్సాహంగా పాల్గొని తమ అభిప్రాయాలను వెల్లడించారు. కె. పోలినాయుడు, ప్రొఫెసర్ డి. విష్ణుమూర్తి, సమన్వయకర్తలుగా వ్యవహరించారు. గౌరీశంకర్, బాలరాజు, చిన్ననాయుడు, రవికుమార్, ఎస్. మోహనరావు, మురళీ, బి. జగదీశ్ పాల్గొన్నారు.



అనంతపురం జిల్లాలో లోక్ సత్తా పార్టీ కార్యక్రమాలు

రూపాయికే కిలో బియ్యంతో పేదరికం పోదు

బుక్కరాయసముద్రం : రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేదలకు రూపాయికే కిలో బియ్యం పంపిణీ చేసినా పేదరికం తొలగిపోదని లోక్ సత్తా పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు జయప్రకాష్ నారాయణ్ అన్నారు. ఆయన మండలంలోని వడియంపేట గ్రామంలో చేనేత కార్మికులతో చర్చా కార్యక్రమం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా జేపీ మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వం రూపాయికి కిలోబియ్యం పంపిణీ చేసి, ఇతర నిత్యావసర వస్తువుల ధరలను విపరీతంగా పెంచడం దారుణమన్నారు. దీంతో సామాన్య, మధ్యతరగతి ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారన్నారు. ప్రజలు ప్రభుత్వం ఆడుతున్న డ్రామాల నుంచి బయటపడాలన్నారు. చేనేత కార్మికులను ఆడుకోవడంలో, వారికి ముడి సరుకు సరఫరాలో చేనేత వస్త్రాలకు సరైన మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు కల్పించడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమైందని విమర్శించారు. ఈ కార్యక్రమంలో లోక్ సత్తా పార్టీ నాయకులు శ్రీనివాసబాబు, డాక్టర్ కొండయ్య, వన్నూరపు, శంకర్, కాశపు, నారాయణస్వామి పాల్గొన్నారు.

మభ్యపెట్టే నాయకులను తరిమికొట్టండి

శింగనమల రూరల్ : రైతులను మభ్యపెట్టి పబ్బం గడుపుకునే నాయకులను తరిమికొట్టాలని లోక్ సత్తా పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు జయప్రకాష్ నారాయణ్ పిలుపునిచ్చారు. గార్లదిన్నె మండలం మర్తాడులో లోక్ సత్తా పార్టీ ఆధ్వర్యంలో రైతులతో ఇష్టాగోష్ఠి కార్యక్రమం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా జయప్రకాష్ నారాయణ్ మాట్లాడుతూ జిల్లాలో సుమారు 7లక్షల హెక్టార్లలో సాగు చేసిన వేరుశనగ పంట వర్షాభావం వల్ల పూర్తిగా దెబ్బతిందన్నారు. జిల్లాలో యేటా సుమారు రూ॥350 కోట్లు ఉపాధి హామీ పథకం కింద ఖర్చు చేస్తున్నారని, నిధులు మొత్తం దుర్వినియోగం అవుతున్నాయన్నారు. దేశంలో వంటనూనెల ఉత్పత్తికి అన్ని అవకాశాలు ఉన్నా సుమారు రూ॥30వేల కోట్లతో పాపాయిల్ దిగుమతి చేసుకుంటున్నారన్నారు. పంటకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించినప్పుడే ఆర్థిక వ్యవస్థ బలోపేతం అవుతుందని, పండించిన పంటకు సరైన ధర నిర్ణయించే

అధికారం మాత్రం రైతులకు లేదన్నారు. దిగుబడి లేక గిట్టుబాటు ధర లభించక రైతులు సతమతమవుతున్నారు. రూ॥400 ఉన్న కాంప్లెక్స్ ఎరువుల ధర యేడాది కాలంలో రూ॥1000లు దాటిందని, దీనిపై అసెంబ్లీలో పోరాటం చేసేందుకు లోక్ సత్తా పార్టీ సంసిద్ధంగా ఉందన్నారు. అంతకుముందు మార్తాడులోని తాతయ్య స్వామి ఆలయంలో లోక్ సత్తా అధినేత జయప్రకాష్ నారాయణ్ మాజలు నిర్వహించారు. లోక్ సత్తా పార్టీ ఏర్పాటుచేసిన రైతులతో మాటామంతి కార్యక్రమంలో లోక్ సత్తా పార్టీ జిల్లా నాయకులు శ్రీనాథ్, నియోజకవర్గ ఇన్చార్జ్ కల్లుమడి నాగేంద్ర తదితరులు పాల్గొన్నారు.



నూతన రిజర్వేషన్ విధానం రావాలి.

అంబేద్కర్ వర్ధంతి సందర్భంగా లోక్ సత్తా ప్రకటన

పైదరాబాద్ : జాతీయస్థాయిలో నూతన రిజర్వేషన్ విధానాన్ని తీసుకురావాలని లోక్ సత్తా పార్టీ నాయకులు డిమాండ్ చేశారు. అంబేద్కర్ వర్ధంతి సందర్భంగా బంజారాహిల్స్ లోని పార్టీ కేంద్ర కార్యాలయంలో అంబేద్కర్ వర్ధంతిని నిర్వహించారు. ప్రస్తుతం అమలు చేస్తున్న రిజర్వేషన్ విధానంపై దేశవ్యాప్తంగా సమగ్రమైన చర్చ జరగాలని వారు పేర్కొన్నారు.

ఈ కార్యక్రమంలో సర్వజన సత్తా రాష్ట్ర అధ్యక్షులు ఈడ చెన్నయ్య, రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక ఇంచార్జ్ అధ్యక్షులు విప్పర్తి లక్ష్మణ్ బాలాజీ, లోక్ సత్తా రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి జి.రాజారెడ్డి, కార్యదర్శులు బండారు రామ్మోహన్ రావు, వి. విజయేందర్ రెడ్డి, సర్వజన సత్తా బాధ్యులు పి.వి. రావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అనంతపురం జిల్లాలో లోక్ సత్తా పార్టీ కార్యక్రమాలు



కార్యక్రమంలో భాగంగా రాయదుర్గం పట్టణం నందు పార్టీ కార్యాలయంలో ఏర్పాటుచేసిన కార్యకర్తల శిక్షణా తరగతులకు శిక్షకులుగా వ్యవహరించిన ఆయన మాట్లాడుతూ మున్సిపల్ ఎన్నికలను వాయిదా వేసి ప్రజాస్వామ్యాన్ని రాజ్యాంగ స్ఫూర్తిని ప్రభుత్వం తుంగలోకి తొక్కిందన్నారు. కొత్త మున్సిపాలిటీలు, బిసి జనగణన వంటి నెపొలతో మున్సిపల్ ఎన్నికలను వాయిదా వేస్తున్న ప్రభుత్వం ప్రజలకు ఎం న్యాయం చేస్తుందని ప్రశ్నించారు. రాబోయే మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో లోక్ సత్తా పార్టీ రాజీలేని పోరాటం చేస్తుందన్నారు. కార్యక్రమంలో తాలుకా అధ్యక్షుడు బి.బాబు, పట్టణాధ్యక్షుడు ఎస్.కె.అబ్దుల్లా యం.రియాజ్,

ఆసుపత్రి సమస్యలపై లిలే నిరాహార దీక్ష

రాయదుర్గం : ప్రభుత్వసుపత్రిలో వైద్యసేవలు మెరుగుపరచాలని కోరుతూ ఆసుపత్రి వద్ద 72 గంటల నిరవధిక నిరాహార దీక్ష మొదలయింది. ఈ శిబిరాన్ని పురపాలకసంఘం మాజీ అధ్యక్షులు, కాంగ్రెస్ నాయకులు గౌని ఉపేంద్రరెడ్డి ప్రారంభించారు. సిపిఐ తాలుకా కార్యదర్శి ఇమాం, లోక్ సత్తా తాలుకా అధ్యక్షులు బాబు దీక్షలను చేపట్టారు. ఈ సందర్భంగా ఉపేంద్రరెడ్డి మాట్లాడుతూ ఆసుపత్రి సమస్యలపై శాంతియుతంగా సత్యాగ్రహం చేయడం హర్షణీయమన్నారు. ప్రజాసమస్యలను పరిష్కరించడంలో తమ పార్టీ కూడా మద్దతు ఇస్తుందని ఆయన చెప్పారు. ఆసుపత్రిలో నెలకొన్న సమస్యలపై ఇన్ చార్జి మంత్రి, జిల్లా మంత్రులు ఎంపీ దృష్టికి తీసుకెళ్లినట్లు చెప్పారు. రెండ్రోజుల్లో సమస్య పరిష్కరిస్తామని హామీ ఇచ్చినట్లు వారు చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమంలో పట్టణ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు శ్రీనివాసులు, మున్సిపల్ మాజీ కోఆర్డినేషన్ మెంబర్ నబీద్, సిపిఐ పట్టణ కార్యదర్శి నాగర్జున్, లోక్ సత్తా శాఖ అధ్యక్షులు రియాజ్, డిడిపి నాయకులు ఇబ్రహీం ఖాన్, శ్రీనివాసుగుప్త తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఎదుర్కొనే శక్తిలేకనే మున్సిపల్ ఎన్నికలు వాయిదా

రాయదుర్గం : రాష్ట్రంలో ఎన్నికల నెదుర్కొనే శక్తిలేకనే మున్సిపల్ ఎన్నికలను మూడోసారి కూడా ప్రభుత్వం వాయిదా వేసిందని శిక్షకులు కె.సోల్కర్ రెడ్డి అన్నారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మున్సిపల్ ఎన్నికల దృష్ట్యా లోక్ సత్తా పార్టీ నిర్వహిస్తున్న శిక్షణా

లోకేష్, నాగరాజు, ఈశ్వరరెడ్డి, స్వామి, వెంకటసుబ్బయ్య, నాగేంద్ర, మహిళా నాయకురాలు బి.అరుణ తదితరులు శిక్షణా తరగతుల్లో పాల్గొన్నారు.

కరవు రైతులను ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలి లోక్ సత్తా డిమాండు

రాయదుర్గం రూరల్ : జిల్లాలో కరవుతో సతమతమవుతున్న రైతులను ప్రభుత్వం వెంటనే ఆదుకోవాలని రాయదుర్గం లోక్ సత్తా పార్టీ తాలూకా అధ్యక్షుడు బి.బాబు, రైతు సంఘం నాయకులు నాగరాజు, శ్యాముల్, మహమ్మద్ గౌస్, రియాజ్ అబ్దుల్లా, తిప్పేస్వామి, లోకేష్ డిమాండు చేశారు. మండలంలోని ఆవులదట్ల, రేకుల కుంట, జుంజురాంపల్లి, మలకాపురం, టి.వీరాపురం, కొంతానపల్లి గ్రామాల్లో లోక్ సత్తా పార్టీ నాయకులు విస్తృతంగా పర్యటించి రైతులకు మనోధైర్యం కల్పించారు. ధాన్యం రైతులకు మద్దతు ధరను ప్రభుత్వం కల్పించాలని వారు కోరారు. రైతులు పండించిన పంటలను ప్రభుత్వమే కొనుగోలు చేయాలని, దేశంలో ఎక్కడైనా అమ్ముకోవడానికి రైతులకు స్వేచ్ఛ కల్పించాలన్నారు. జిల్లాలో 63 మండలాలను కరవు మండలాలుగా ప్రకటించినా ప్రభుత్వం నేటికీ రైతులను ఆదుకోవడం లేదని వారు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. జిల్లాకు ప్రత్యేక ప్యాకేజీ ప్రకటించి పాడిపశువులకు పశుగ్రాసం అందించాలన్నారు. రైతులకు రుణాలు మాఫీచేసి ఎకరాకు రూ॥10వేలు నష్టపరిహారం ఇచ్చి ఆదుకోవాలని వారు డిమాండు చేశారు.



పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పార్టీ కార్యక్రమాలు



తణుకు : నిత్యజీవితంలో అవినీతికి వ్యతిరేకంగా యువత నిరంతరం పోరాడాలని లోక్ సత్తా పార్టీ అవినీతికి వ్యతిరేక ప్రచార కార్యక్రమంలో భాగంగా నిర్వహించిన యువజన సదస్సుకు అధ్యక్షత వహిస్తూ డాక్టర్ వంక వెంకటరామదాసు అన్నారు. లోక్ సత్తా పార్టీ కార్యాలయంలో ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన యువజన సదస్సులో రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షురాలు ఎస్. మనోరమ మాట్లాడుతూ ప్రజాస్వామ్యం పట్టాలు తప్పుతోందని, దాన్ని పరిరక్షించి భారత్ నిర్మాణ్ చేపట్టాల్సిన బాధ్యత యువతరంపై ఉందన్నారు. ఓటు ప్రజల హక్కు అని, రాజ్యాంగం ప్రసాదించిన ఈ హక్కును రాజకీయం వ్యాపారంగా మారడంతో దుర్వినియోగమవుతుందని, యువత రాజకీయాల్లో ప్రవేశించాలని పిలుపునిచ్చారు. పాలనలో పారదర్శకత, జవాబుదారీతనం లోపిస్తోందని, యువత స్వాతంత్ర్యోద్యమం కాలం నాటి త్యాగం, ధైర్యం, అంకితభావంతో రాజకీయ కాలుష్యాన్ని నిర్మూలించి సుపరిపాలనకు పట్టం కట్టాలన్నారు. డి. కస్తూరి మాట్లాడుతూ యువత ఓటర్లుగా నమోదు కావాలని, తమ కాళ్ళ మీద తాము నిలబడేటట్టుగా నైపుణ్యంతో ఆరోగ్యాన్ని సంరక్షించుకుంటూ విద్యావికాసాన్ని సాధించాలన్నారు. మన్నే సత్యనారాయణ మాట్లాడుతూ యువతరం జాతి సంపదను రక్షించుకోవాలని, జాతీయ భావంతో దేశ సౌభాగ్యానికి పోరాడాలన్నారు. ప్రజాధనం దుర్వినియోగం కాకుండా యువత రాజకీయ సంస్కృతిని మార్చాలన్నారు. సెల్ ఫోన్ లతో ఆకతాయిల చెడు వ్యవహారాలను మార్చాలని కోరారు. ఎం. రాజశేఖర్ మాట్లాడుతూ వేలాది కోట్లు అవినీతి కుంభకోణాలతో ప్రభుత్వం కూరుకుపోయిందని, అవినీతి విశ్వరూపం దాలుస్తోందన్నారు. లోక్ సత్తా కన్వీనర్ ఎం.ఎన్.కె.చైతన్య దేశాభివృద్ధిలో యువత పాత్ర అనే అంశంపై ఎస్.సి.బి.ఎం

ప్రభుత్వం కళాశాల, ఎస్.కె.ఎస్.డి మహిళా కళాశాల విద్యార్థులకు వ్యాసరచన, వక్రత్వ పోటీలు నిర్వహించామన్నారు. ఎస్.కె.ఎస్.డి విద్యార్థినులు భవానీ, సి. దుర్గాభవానీ, ఎం. స్వాతి, ఎ.తులసీ, మౌలిక, సి.హెచ్. కల్పన, ఎస్.సి.బి.ఎం కళాశాల విద్యార్థి జి. శ్రీనివాస్, ప్రస్తుత సమాజంలో అవినీతి కారణంగా యువత ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను పరిష్కార మార్గంగా తమ ఆలోచనలను వివరించారు. ఎస్.కె.ఎస్.డికి చెందిన ఎ. తులసీ మౌనిక, పి.భవానీ, ఎస్. జ్యోతి, వి. అనూరాధ, ఎస్.సి.బి.ఎం జి. సురేష్, జి. నాగరాజు, వి. రవికిషోర్, జి. నాగేంద్రప్రసాద్ లకు ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ, కన్నాలేషన్ బహుమతులును పంపిణీ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో డి. శ్రీనివాసరావు, మల్లిక, కార్యదర్శి హంజా తదితరులు పాల్గొన్నారు. తొలుత గోదావరికి బలైన ఉపాధ్యాయురాలు, చిన్నారుల ఆత్మకు మౌనం పాటించి సంతాపం తెలియజేశారు.

జన రాజకీయం కోసం నాయకత్వ శిక్షణ

తణుకు : యువత రాజకీయాల్లోకి రావాలంటే రాజకీయాల్లో విలువలు పెరగాలని జన రాజకీయం కోసం పాటుపడే నాయకత్వాన్ని తయారుచేసే క్రమంలో లోక్ సత్తా నాయకత్వ శిక్షణ ఇస్తుందని లోక్ సత్తా రాష్ట్ర కార్యదర్శి బండారు రామ్మోహన్ రావు అన్నారు. తణుకులో మున్సిపల్ నాయకత్వ శిక్షణ ఆయన ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమానికి తణుకు పట్టణ లోక్ సత్తా అధ్యక్షులు డాక్టర్ వంక వెంకటరాందాస్ అధ్యక్షత వహించారు. పన్నులకు తగ్గ సేవల కోసం ప్రజలు డిమాండ్ చేయాలంటే అవసరమయిన విషయ పరిజ్ఞానంతో సంఘటితంగా ఉద్యమించడం ఎలా? అనే విషయంపై శిక్షణ ఇచ్చారు. లోక్ సత్తా పార్టీ బలాలు - బలహీనతలు, పట్టణంలో మౌలిక సమస్యలు, వాటి పరిష్కారాలు, బృంద నాయకత్వం అనే అంశాలపై బృంద చర్చలు నిర్వహించారు. శిక్షణ రెండవ రోజు పట్టణంలోని 8,9, 10 వార్డులలో క్షేత్ర పర్యటన చేసి, ప్రజల సమస్యలను, ముఖాముఖీ తెలుసుకున్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో జిల్లా అధ్యక్షులు గొట్టిముక్కల జానకిరామరాజు, లోక్ సత్తా నాయకులు ఎ. సీతారామరాజు, సాగిరాజు జానకిరామరాజు, పట్టణ కార్యదర్శి కస్తూరి, బెల్లంకొండ శ్రీనివాసరావు, చైతన్య, యువసత్తా కన్వీనర్ శివశంకర్, తణుకు నియోజకవర్గ బాధ్యులు డా॥ సుబ్బలక్ష్మి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

గుంటూరు జిల్లాలో స్వతంత్ర రైతు సంఘాల కార్యక్రమాలు



రైతులు చైతన్యవంతులై సమస్యలపై ఉద్యమించాలని పిలుపునిచ్చారు. కంపెనీలు తాము తయారుచేసే ఉత్పత్తులకు ఏ విధంగా రేటు నిర్ణయించుకుంటున్నాయో అదే విధంగా రైతులు తాము పండించే పంటలకు ధర నిర్ణయించే పంటలకు ధర నిర్ణయించే అధికారం ఉన్నప్పుడే వ్యవసాయం లాభసాటిగా మారుతుందన్నారు. జె.జ్యోతిప్రసాదరావు మాట్లాడుతూ రాబోయేకాలంలో రసాయనిక ఎరువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగే అవకాశం ఉందని పేర్కొన్నారు. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని రైతులు

రైతులంతా ఐక్యంగా ఉండాలి

స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్య ఆధ్వర్యంలో రైతులకు శిక్షణ సరసరావుపేట, రొంపిచర్ల : పార్టీలకు అతీతంగా రైతులంతా ఐక్యంగా ఉంటేనే సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయని స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్య రాష్ట్ర కార్యదర్శి డాక్టర్ పి.భాస్కరరావు అన్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో రొంపిచర్ల, నరసరావుపేటలో జరిగిన రైతు చర్చావేదికలో స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్య ఒక రోజు రైతు శిక్షణా కార్యక్రమం నిర్వహించింది. రెండవ రోజు నరసరావుపేటలో రైతు సదస్సును నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమానికి లోక్ సత్తా నియోజక వర్గ కన్వీనర్ ఈడర గోపిచంద్ అధ్యక్షత వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న బండ్లారు రామ్మోహన్ రావు మాట్లాడుతూ వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కంటే లాభసాటిగా ఉండాలన్నారు. దేశానికి అన్నంపెట్టే రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడటానికి రాజకీయ వ్యవస్థే కారణమన్నారు.

సేంద్రియ ఎరువులపై ఆధారపడి వ్యవసాయం చేసుకోవాలని సూచించారు. విశ్రాంత వ్యవసాయ సహాయ సంచాలకులు డాక్టర్ రామిరెడ్డి, అమరేంద్ర పంటల సాగుపై రైతులకు శిక్షణ ఇచ్చారు. ఈ కార్యక్రమంలో మహిళాసత్తా జిల్లా అధ్యక్షురాలు కె.లలితకుమారి, విశ్రాంత రసాయనిక శాస్త్ర అధ్యాపకులు సూదులగుంట్ల గోవిందరావు, లోక్ సత్తా నాయకులు పాత వెంకటేశ్వర్లు, రైతు వేదిక నాయకులు చక్రవరం రమేష్ బాబు, సరికొండ నరసింహరాజు, పరమి వెంకటేశ్వరరావు, ఏలూరు హనుమంతరావు, చిరుమామిళ్ళ రామకృష్ణ ప్రసాద్, ఉడతా పుల్లయ్యలతో పాటు మండలంలోని రొంపిచర్ల, వి. రెడ్డిపాలెం, విప్పర్లపల్లి, ముత్తనపల్లి, చిట్టిపోతువారి పాలెం గ్రామస్థులు రొంపిచర్ల సదస్సులో పాల్గొన్నారు. అచ్చెమ్మపాలెం, పమిడిమర్రు, గురువాయపాలెం, యల్లమండ, అల్లూరివారిపాలెం గ్రామరైతులు సరసరావు సదస్సులో పాల్గొన్నారు.

స్వీకారం

తెలంగాణా ఒక సంభాషణ

రచయిత :
పరవస్తు లోకేశ్వర్

వెల : 30/-

ఇం: 12-2-709/5/1/సి
నవోదయ కాలనీ, మెహిదీపట్నం,
హైదరాబాద్ - 500 028

స్వీకారం

ప్రపంచ పాద యాత్రికుడు

రచయిత :
పరవస్తు లోకేశ్వర్

వెల : 30/-

ఇం: 12-2-709/5/1/సి
నవోదయ కాలనీ, మెహిదీపట్నం,
హైదరాబాద్ - 500 028



విజయనగరం జిల్లాలో పార్టీ కార్యక్రమాలు



ప్రభుత్వ పనులూ కోర్టులే చేస్తున్నాయి

ప్రజల సంపదను రాజకీయాల పేరుతో దోపిడీ చేసిన వారిని శిక్షించాల్సిన ప్రభుత్వాలు చేతకానితనంతో మొద్దు నిద్ర నటిస్తుంటే ప్రభుత్వాలు చేయాల్సిన పనిని కోర్టులు చేస్తున్నాయని లోక్ సత్తా పార్టీ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు భీశెట్టి బాబ్జీ అన్నారు. జిల్లా పార్టీ కార్యాలయంలో ఆయన విలేఖరులతో మాట్లాడుతూ చంద్రబాబు అక్రమ ఆస్తులపై సీబీఐ, ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ డైరెక్టర్, హోం శాఖ, డీజీపీలను విచారణ జరపాలని న్యాయస్థానం ఆదేశించడాన్ని స్వాగతించి చంద్రబాబు పూర్తిస్థాయిలో సీబీఐకి సహకరించి తన సచ్చిలతను నిరూపించుకోవాలన్నారు. ఈ విచారణలో ఏది వాస్తవమో... తేలిపోతుందన్నారు. దేశం మొత్తంమీద కేవలం రాష్ట్రంలోనే పరిస్థితి విచిత్రంగా ఉందన్నారు. ఎవరు దొంగో... ఎవరు దొరో తెలియక ప్రజలు అయోమయ స్థితిలో ఉన్నారున్నారు. రాజకీయాలంటే చీదరించుకునే స్థితికి వచ్చారన్నారు. మన రాష్ట్రంలో జరిగినంత అధికార దుర్వినియోగం మరెక్కడా జరగలేదన్నారు. బోగస్ కంపెనీలు పెట్టాలన్నా ప్రజల సంపదను దోచుకోవాలన్నా, ఎలా సాధ్యమో మన రాష్ట్రంలోని నేతలు మోడల్ గా చూపించారన్నారు.

ప్రతిభను గుర్తిస్తేనే అన్నింటా రాణింపు

ఏ రంగంలోనైనా ప్రతిభకు గుర్తింపు లభించిననాడే వారు అన్ని రంగాల్లోనూ రాణించగలరని లోక్ సత్తా జిల్లా అధ్యక్షుడు భీశెట్టి బాబ్జీ అన్నారు. అంతర్జాతీయస్థాయి వెయిట్ లిఫ్టింగ్ పోటీలలో బంగారుపతాకం సాధించిన మత్స్య సంతోషిని పార్టీ కార్యాలయంలో మహిళా సత్తా నాయకుల ఆధ్వర్యంలో

సన్మానించారు. ఈ సందర్భంగా భీశెట్టి మాట్లాడుతూ జిల్లా ఖ్యాతిని అంతర్జాతీయ స్థాయిలో మారుమోగించిన సంతోషిని, కోచ్ రామును అభినందించారు. కొండవెలగాడ గ్రామానికి చెందిన సంతోషి దక్షిణాఫ్రికాలో జరిగిన 53 కేజీల జూనియర్ వెయిట్ లిఫ్టింగ్ పోటీలలో బంగారుపతాకం సాధించడం మన జిల్లాకే గర్వకారణమని అన్నారు. ప్రపంచ స్థాయి పోటీలకు మరింత మంది క్రీడాకారులను అందించాలంటే కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ముందుకు రావాలని కోరారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో క్రీడా సదుపాయాలు కల్పిస్తే మరింత మంది క్రీడాకారులు వెలుగులోకి వస్తారని ఆయన తెలిపారు. అనంతరం మహిళా సత్తా జోనల్ కో-ఆర్డినేటర్ అనంతలక్ష్మి, నాయకులు గౌరి, పద్మ దుశ్శాలువతో సంతోషిని, కోచ్ రామును సన్మానించారు.

ఆర్థిక స్తోమతే నా ఎదుగుదలకు అడ్డంకి:

కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సరియైన మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించి ఆర్థికంగా చేయూతనందిస్తే మరిన్ని పతకాలు సాధించడానికి అవకాశం ఉందని మత్స్య సంతోషి అన్నారు.

రచ్చబండ కాదు... బల ప్రదర్శనలు

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న రచ్చబండ కార్యక్రమం ప్రజాసమస్యల పరిష్కారానికి కాదని, ఆ పార్టీ నాయకుల బల ప్రదర్శనల కోసమేనని లోక్ సత్తా రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు భీశెట్టి బాబ్జీ అన్నారు. ఆ పార్టీ కార్యాలయంలో ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడారు. బొబ్బిలిలో జరిగిన రచ్చ బండ రెండు గ్రూపుల బల ప్రదర్శనగా మారిందని

అన్నారు. సమస్యలు రచ్చబండ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి పరిష్కరిస్తారని ప్రజలు భావించాలని అన్నారు. కరువుతో అల్లాడుతున్న రైతున్నను ఆదుకుంటాని, ఉపకార వేతనాలు అందక అవస్థలు పడే విద్యార్థులు, 104 సిబ్బంది, కంప్యూటర్ టీచర్లు, చివరకు వికలాంగులు కూడా తమ సమస్యల పట్ల ముఖ్యమంత్రి స్పందించి ఆదుకుంటారని ఆశించారని, కానీ వారందరికీ ఆశాభంగమే మిగిలిందని ఆయన అన్నారు. సమావేశంలో ఎల్ఆర్ శివరామారావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.



ఆస్తిపన్ను పెంపును నిరసిస్తూ సంతకాల సేకరణ

మున్సిపల్ పరిధిలో ఇటీవల పెంచిన ఆస్తిపన్నును తక్షణమే రద్దు చేయాలన్న డిమాండ్ తో లోక్ సత్తా పార్టీ ప్రజల నుంచి సంతకాల సేకరణ ఉద్యమాన్ని చేపట్టింది. ఇందులో భాగంగా స్థానిక కోట జంక్షన్ వద్ద ఆ పార్టీ నాయకులు మొదటగా సంతకాలు చేస్తూ ప్రజల వద్ద నుంచి సంతకాలను సేకరించారు. ఈ సందర్భంగా లోక్ సత్తా అనుబంధం యువసత్తా విభాగం జిల్లా అధ్యక్షుడు పి.వి. రమణ, కార్యదర్శి, కె. దయానంద్ లు మాట్లాడుతూ మున్సిపల్ అధికారుల తీరుతో ప్రజలు అసహనంగా అసంతృప్తిలో ఉన్నారు. పన్నుల పేరుతో ప్రజలను అధికారులు వేధిస్తున్నారని ఆరోపించారు. ప్రజలు తమ నిరసనను సంతకాల రూపంలో వ్యక్తం చేస్తున్నారని, ఈ ఉద్యమానికి వచ్చిన స్పందనను అధికారుల దృష్టికి చేసేంతవరకు పోరాడతామని అన్నారు. నివాస భవనాలకు, నివాసేతర భవనాలకు సైతం వందశాతం పన్నును పెంచడం ఎంత వరకు న్యాయమో అధికారులు ఆలోచించాలని హితవు పలికారు. ప్రజల నుంచి అధిక సంఖ్యలో సంతకాలు సేకరించారు. ఆ పార్టీ నాయకులు తిప్పాన కోటేశ్వరరావు కాశీపతి, ఎం. సుభద్రాదేవి, విద్యాకృష్ణ, ఎర్రబాబు, భాస్కర్ పాల్గొన్నారు.



‘పథకాలు సంక్రమంగా అందడం లేదు’

మున్సిపాలిటీలో ప్రభుత్వం పథకాలు అర్చులకు సక్రమంగా అందడం లేదని, కొంతమంది దళారులు లబ్ధిదారుల నుంచి డబ్బులను వసూలు చేస్తున్నారని, నిరక్షరాస్యులకు ప్రత్యేక కొంటర్లను ఏర్పాటు చేయాలని లోక్ సత్తా పార్టీ నేతలు ఎంపీ డాక్టర్ బొత్తు రూస్సీలక్ష్మికి వినతిపత్రం అందజేశారు. రచ్చబండలో లోక్ సత్తా జిల్లా పార్టీ అధ్యక్షుడు భీశెట్టి బాబ్జీ ఆధ్వర్యంలో నేతలంతా కార్యక్రమానికి హాజరుకాగా, వారిని వేదికపైకి వచ్చి సమస్యను తెలియజేయాలని ఎంపీ కోరారు. దీంతో బాబ్జీ వినతిపత్రాన్ని ఎంపీకి అందజేశారు. ఈ సమస్యలను వెంటనే తీర్చాలని అధికారులకు ఎంపీ ఆదేశించారు. ఇటువంటి మంచి సూచనలను అందజేసిన లోక్ సత్తా నేతలను ఆమె అభినందించారు.

గుంటూరు

చిలకలూరిపేట : స్పష్టమైన విధివిధానం లేకుండా పట్టణ, మండల పరిధిలో జరుగుతున్న ఆధార్ కార్డుల నమోదు ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరించాలని లోక్ సత్తా నాయకులు తహశీల్దార్ కె.చంద్రశేఖర్ రావును కోరారు. ఈ మేరకు వినతిపత్రం అందించారు. లోక్ సత్తా నియోజకవర్గ కన్వీనర్ మాదాసు భానుప్రసాద్ మాట్లాడుతూ కార్డుల నమోదుకు నిబంధనల ప్రకారం అధికారులు సూచించిన గుర్తింపు పత్రాలను సిబ్బంది అంగీకరించడం లేదన్నారు. వార్డుల వారీగా జారీ ప్రక్రియను ప్రకటించి అమలు చేయాలన్నారు. వృద్ధులు, వికలాంగుల సౌకర్యార్థం వెంటబైల్ క్యాంపులు నిర్వహించాలన్నారు. పరిశీలించి తగు చర్యలు తీసుకుంటానని తహశీల్దార్ చెప్పారు. వినతిపత్రం అందించినవారిలో నియోజకవర్గ, పట్టణ పార్టీల కార్యదర్శులు కామినేని ఆంజనేయులు, మురికిపూడి ప్రసాద్ తదితర నాయకులున్నారు.

ఖమ్మం జిల్లాలో పార్టీ కార్యక్రమాలు



మహంకాళి శ్రీనివాసరావు, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ప్రమాదాల నుండి మనుష్యులను కాపాడండి

మీరు తల్చుకుంటే, మీ అధికారాన్ని కొంచెం ఉపయోగిస్తే రోటరీనగర్ నుండి వైరా వరకు గల ఇరుకురోడ్డులో నెలకు 10 మంది చనిపోయే ప్రమాదాలను అరికట్టవచ్చని లోక్ సత్తా నాయకులు తేది: 2-11-2011న ఎస్.ఇ. పి.డబ్ల్యుడి & ఆర్.బి. గారిని తేది:5-11-2011 ఎస్.పి హరికుమార్ గారిని, తేది: 3-11-2011న డి.ఆర్.ఓ. జయచందర్ గారిని స్వయంగా వారి చాంబర్స్ లో కలిసి చర్చించారు. ఎస్.ఇ గారు నాలుగు గ్రామాల వద్ద హైటెక్ స్పీడ్ బ్రేకర్స్ వేయిస్తానని, ఎస్.పి.గారు సంబంధిత కొణిజర్ల, వైరా పోలీసు వారికి వ్రాసి ఆటోల స్పీడును, ఎక్కువ రద్దీని కంట్రోలు చేస్తానని డి.ఆర్.ఓ. గారు రెవిన్యూ ద్వారా రోడ్డు ఆక్రమణలను తీయించేస్తానని హామీ ఇచ్చినట్లు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న లోక్ సత్తా నాయకులు జిల్లా అధ్యక్షులు జూపల్లి సత్యనారాయణ, సర్వజనసత్తా నాయకులు కొర్లకుంట బాలస్వామి, ఎస్.కె.రహీం, యువసత్తా జాన్సన్, విద్యార్థి సత్తా జిల్లా కన్వీనర్ కె. మహేష్, విద్యార్థి నాయకులు బి. పార్థసారధి తెలియచేశారు. ఈ లోగా ఈ నాలుగు గ్రామాల ప్రజలను కరపత్రాల ద్వారా చైతన్యపరచి, పౌర వేదికగా రెవిన్యూ, పోలీసు ఇంజనీరింగు అధికారులపై శాంతియుతంగా ఒత్తిడి తేవటానికి కూడా కృషి చేస్తామని చెప్పారు.

లోక్ సత్తా జిల్లా కార్యవర్గ సమావేశం
స్థానిక లోక్ సత్తా పార్టీ కార్యాలయంలో జూపల్లి సత్యనారాయణ అధ్యక్షతన జిల్లా కార్యవర్గ సమావేశం నిర్వహించిన సమావేశాన్ని రాష్ట్ర కార్యదర్శి రవిమారుత్ ప్రారంభించారు. జిల్లా కార్యదర్శి చింతం లింగేశ్వరరావు నివేదిక ప్రవేశపెట్టారు. భవిష్యత్ కార్యవర్గ సమావేశాలు భద్రాచలం, సత్తుపల్లి మధిరలో నిర్వహించాలని తీర్మానించారు. ప్రజాసమస్యల పరిష్కారం కోసం పోరాడాలన్నారు. ఈ సమావేశంలో నాయకులు భాస్కర్ రావు, హరిప్రసాద్ రాజు, రైతు సత్తా కన్వీనర్ డాక్టర్ సామినేని రాఘవులు, యువసత్తా నాయకులు పుల్లారావు, గ్రామీణశాఖ నాయకులు ఆంజనేయులు, భద్రు, జాన్సన్, అనిల్ కుమార్, రాంబాబు, లక్ష్మణ్, విద్యార్థి సత్తా నాయకులు రవిచంద్ర, మహేష్, పార్థసారధి, క్రాంతి, బాలస్వామి,

లోక్ సత్తా పార్టీ నూతన కార్యాలయం ప్రారంభం

లోక్ సత్తా పార్టీ రాష్ట్ర కార్యాలయం బషీర్ బాగ్ నుండి బంజారాహిల్స్ కు మార్చబడింది కొత్త ఆఫీసు చిరునామా మరియు ఫోన్ నంబర్లు ఈ క్రింద ఇవ్వడమైనది. కావున గమనించగలరు.

<p style="text-align: center;">ఆఫీసు చిరునామా :</p> <p>8-2-674బి/2/9, ప్లాట్ నం : 93 హ్యాపీ వ్యాలి, రోడ్ నం.13ఎ, బంజారాహిల్స్, హైదరాబాద్ - 500 034</p>	<p style="text-align: center;">ఆఫీసు ఫోన్ నంబర్లు</p> <p>23311819, 23311817 23311820, 23312829 ఫ్యాక్స్ : 23310612</p>
---	---



గుంటూరు జిల్లా రావిచెర్ల మండలం రైతు చర్చావేదికలో మాట్లాడుతున్న స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్య రాష్ట్ర కన్వీనర్ పి. భాస్కరరావు



గుంటూరు జిల్లా వరసరావుపేటలో స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్యలో మాట్లాడుతున్న బందారు రామకృష్ణన్ రావు



పల్లిమగోదావల జిల్లా తణుకులో మున్సిపల్ నాయకత్వ శిక్షణలో క్షేత్రవ్యవసా



పల్లిమగోదావల జిల్లా తణుకులో మున్సిపల్ నాయకత్వ శిక్షణలో వ్యవసాయ



దీపంబురుతిపాడూ, జి.ఆర్. అంబేద్కర్ వర్గంపై పందర్లంగా హైదరాబాద్లో..... లక్షకీ బాలాజీ, కమల చన్నయ్య, తణుకు



రాజ్ వేయవేటికొండాపై జి.జి.పి విద్యుహంబంబ అభిలషిక్త సమావేశంలో యవసంస్థా రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు పి. శివాజీ రాజు



కూకట్పల్లిలో సభ్యత్వ నమోదు కార్యక్రమం



గుంటూరు జిల్లాలో రైతు చర్చావేదికకు తరలివచ్చిన రైతులు



లోక్సత్తా పార్టీ నూతన రాష్ట్ర కార్యాలయాన్ని ప్రారంభిస్తున్న డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్



గుంటూరు జిల్లా రొంపిచర్ల మండలంలో స్వతంత్ర రైతు సంఘాల సమాఖ్య రైతు చర్చావేదికలో పాల్గొన్న వివిధ గ్రామాల రైతులు

To,

Book-Post

PRINTED MATTER

If not delivered please return to:

Lok Satta Times

H.No. 5-10-180/A&A1,
Band Lanes, Hill Fort Road,
Hyderabad- 500 004.